

PRZEJRZYSTA GMINA

PRZEJRZYSTA POLSKA

INFORMATOR BUDŻETOWY DLA MIESZKAŃCÓW GMINY SICIENKO NA 2019 ROK

Spis Treści

1. Co to jest budżet?	3
2. Budżet gminy na 2019 rok	4
3. Skąd i jakie Gmina Sicienko uzyskuje pieniądze?	4
4. Na co Gmina Sicienko wydaje pieniądze?	14
5. Na co wydajemy najwięcej pieniędzy?	24
6. Jaką Gmina Sicienko posiada zadłużenie?	37
7. Jakimi środkami Gmina Sicienko wydaje na inwestycje?	39
8. Jak w Gminie Sicienko wykorzystujemy środki z budżetu Unii Europejskiej?	45

URZĄD GMINY SICIENKO
86-014 Sicienko ul. Mrotecka 9
tel. 052-58 70 400, 58 70 401, fax. 052- 58 70 407
e-mail: gmina@sicienko.pl www.bip.sicienko.pl

Skąd mamy pieniądze i na co je wydajemy?

S z a n o w n i   P a ń s t w o !

Wydanie kolejnego informatora budżetowego ma na celu dotarcie z informacjami do jak największej liczby zainteresowanych budżetem naszej gminy. W niniejszej publikacji przedstawiamy Państwu to co już zostało zrobione oraz plany na 2019 rok.

1. CO TO JEST BUDŻET?

Budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki. Uchwalany jest na rok budżetowy, który jest jednocześnie rokiem kalendarzowym. Podstawą gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego w danym roku budżetowym jest uchwała budżetowa, która składa się z:

- 1) budżetu jednostki samorządu terytorialnego;
- 2) załączników.

Projekt uchwały budżetowej przygotowuje wójt gminy w terminie do 15 listopada roku poprzedzającego rok budżetowy. Wszystkie organizacje działające na terenie gminy, rady sołeckie, a także każdy mieszkaniec gminy, za pośrednictwem sołtysa, ma prawo zgłaszać wnioski do budżetu. Wnioski te winny być zgłaszane do 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy. Projekt ten wójt przekazuje radzie gminy i regionalnej izbie obrachunkowej w celu zaopiniowania. Budżet uchwała rada gminy w terminie do 31 grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy, a w szczególnych przypadkach nie później niż do końca stycznia roku budżetowego. W trakcie roku budżetowego uchwała budżetowa może być zmieniana przez radę gminy i przez wójta w ramach upoważnień ustawowych oraz określonych w uchwale budżetowej. Inicjatywa w sprawie projektu zmiany uchwały budżetowej przysługuje wyłącznie wójtowi gminy. Do zadań wójta należy również wykonanie budżetu. Sprawuje on ogólny nadzór nad realizacją, określonych uchwałą budżetową, dochodów i wydatków, przychodów i rozchodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Do kompetencji rady gminy należy uchwalenie budżetu gminy, jego kontrola oraz podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium wójtowi.

Dla przypomnienia informujemy, że w budżecie spotkacie Państwo takie pojęcia z dziedziny finansów jak dochody, wydatki, przychody i rozchody. Pojęcia te zostały omówione w poprzednich publikacjach. Dlatego zainteresowanych odsyłamy na stronę internetową www.bip.sicienko.pl zakładka budżet na rok 2011 – Informator budżetowy.

2. BUDŻET GMINY NA 2019 ROK

Budżet został przyjęty Uchwałą Nr III/19/18 Rady Gminy Sicienko z dnia 27 grudnia 2018 roku w sprawie uchwalenia budżetu gminy na 2019 rok, która do końca kwietnia została zmieniona:

- Zarządzeniem nr 6/2019 Wójta Gminy Sicienko z dnia 8 stycznia 2019 roku,
- Zarządzeniem nr 14/2019 Wójta Gminy Sicienko z dnia 25 stycznia 2019 roku,
- Uchwałą Nr IV/36/19 Rady Gminy Sicienko z dnia 1 marca 2019 roku,
- Zarządzeniem nr 32/2019 Wójta Gminy Sicienko z dnia 5 marca 2019 roku,
- Zarządzeniem nr 37/2019 Wójta Gminy Sicienko z dnia 19 marca 2019 roku,
- Zarządzeniem nr 49/2019 Wójta Gminy Sicienko z dnia 8 kwietnia 2019 roku,
- Uchwałą Nr VI/49/19 Rady Gminy Sicienko z dnia 24 kwietnia 2019 roku,
- Zarządzeniem nr 61/2019 Wójta Gminy Sicienko z dnia 29 kwietnia 2019 roku,

Prognozowany po wprowadzonych zmianach budżet Gminy Sicienko na 2019 rok przedstawia się następująco:

Dochody	50.753.991,98 zł
Wydatki	53.772.345,39 zł
Deficyt	3.018.443,41 zł
Przychody	5.697.408,41 zł
Rozchody	2.678.965,00 zł.

3. SKĄD I JAKIE GMINA SICIENKO UZYSKUJE PIENIĄDZE ?

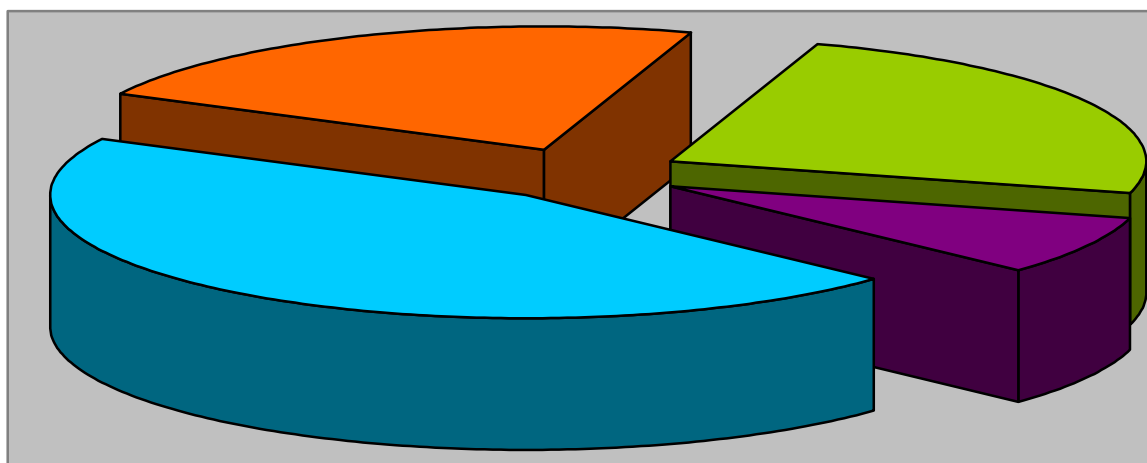

W 2019 roku planowane dochody Gminy Sicienko ogółem, po przeprowadzonych zmianach, według stanu na 30 kwietnia 2019 roku, wynoszą 50.753.991,98 zł. Z tej kwoty dochody bieżące stanowią 44.116.176,98 zł oraz majątkowe 6.637.815,00 zł.

Podział dochodów Gminy Sicienko w 2019 roku

Na ogólną kwotę dochodów składają się:

- **Dochody własne** - 23.159.625,00 zł, tj. 45,63 %
- **Subwencja ogólna** - 11.378.405,00 zł, tj. 22,42 %
- **Dotacje celowe** - 12.281.886,04 zł, tj. 24,20 %
- **Środki z Unii Europejskiej** - 3.934.075,94 zł, tj. 7,75 %.

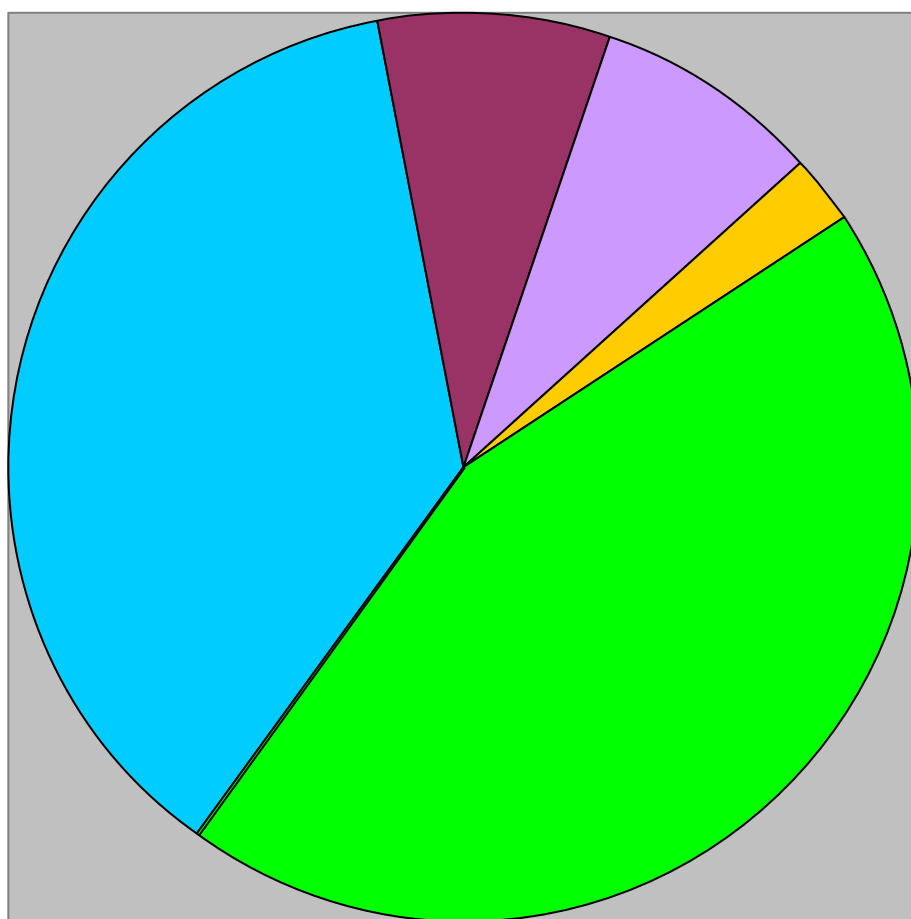

■	Dochody własne - 45,63%
■	Subwencje - 22,42%
■	Dotacje - 24,20%
■	Środki z UE - 7,75%

Mówiąc o **dochodach własnych** mamy na myśli środki, które gromadzimy sami na podstawie ustaw albo otrzymujemy od różnych podmiotów. Do dochodów własnych zaliczamy dochody bezpośrednio wpływające na rachunek bankowy Gminy, a więc:

DOCHODY WŁASNE GMINY SICIENKO PLANOWANE NA 2019 ROK

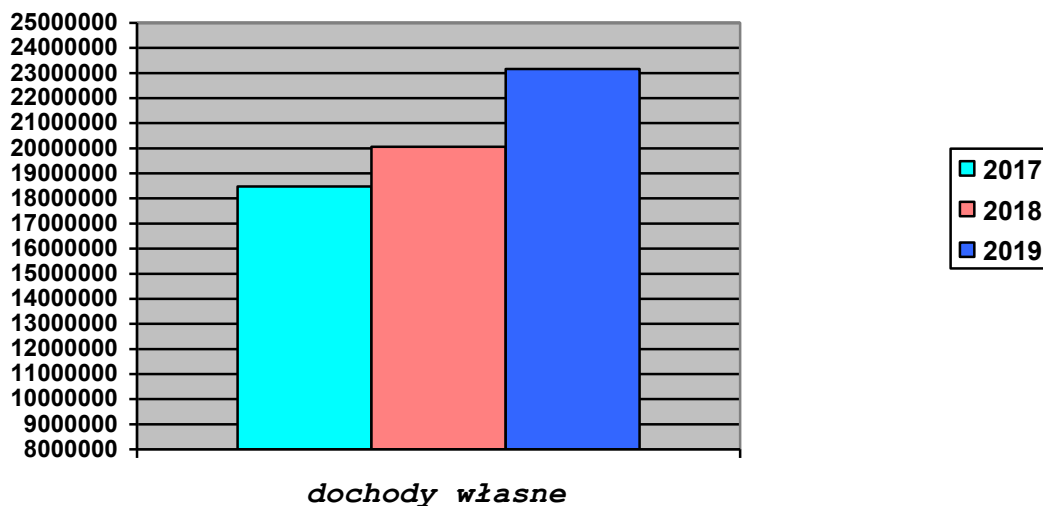

- wpływy z podatków
- wpływy z opłat
- dochody z majątku gminy
- inne dochody należne gminie na podstawie odrębnych przepisów
- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych
- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych

Planowane dochody własne gminy w 2019 roku wynoszą 23.159.625,00 zł, w 2018 roku zostały wykonane w kwocie 20.061.912,65 zł, natomiast w 2017 roku osiągnięto wpływy w wysokości 18.472.214,47 zł.

Dochody własne Gminy Sicienko w latach 2017-2019

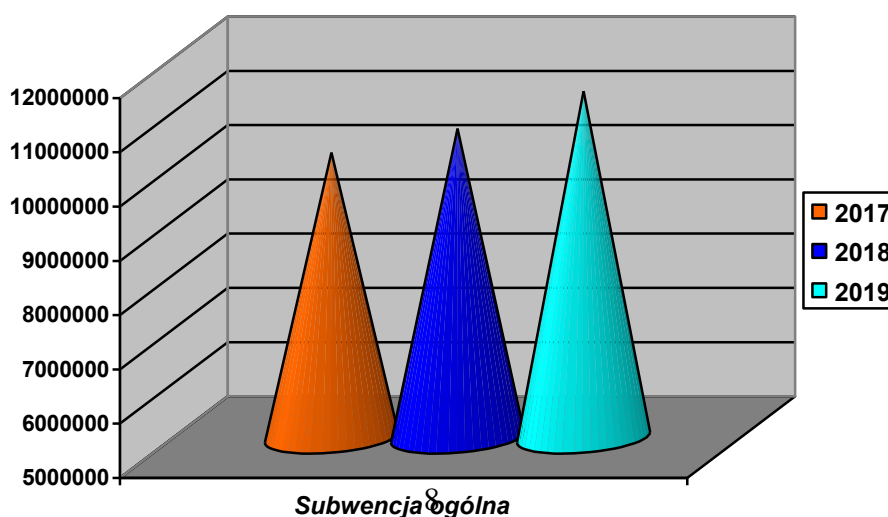

Subwencja ogólna - to środki pieniężne należne gminie z budżetu państwa.

Otrzymujemy je w ratach miesięcznych z Ministerstwa Finansów. Gmina decyduje o ich przeznaczeniu zgodnie z potrzebami i nie ma obowiązku rozliczania się z otrzymanych środków.

Planowana subwencja na 2019 rok wynosi 11.378.405,00 zł, wykonanie wpływów z tego tytułu w 2018 roku wynosiło 10.685.378,00 zł, natomiast w 2017 roku wynosiło 10.246.400,00 zł.

Subwencja ogólna w latach 2017 – 2019

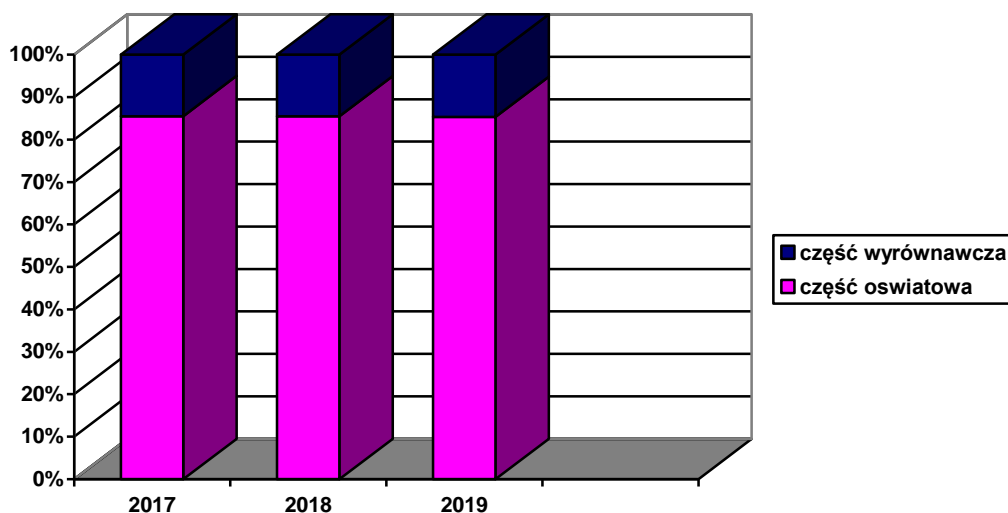

Subwencja ogólna stanowi największą pozycję dochodów naszej gminy. Wpływa ona na rachunek bankowy gminy w miesięcznych ratach. Przekazywana jest przez Ministerstwo Finansów. Planowana kwota na 2019 rok w wysokości 11.378.405,00 zł stanowi 22,42 % ogólnego budżetu. Głównym jej składnikiem jest część oświatowa wynosząca 9.708.982,00 zł. Kwota ta w całości przeznaczana jest na utrzymanie szkół, jednak nie pokrywa ona wszystkich potrzeb, w związku z tym gmina musi dofinansować ten cel z własnych dochodów.

Środki w wysokości 1.669.423,00 zł to część wyrównawcza subwencji ogólnej, na którą składa się kwota uzupełniająca. Gmina w 2019 roku nie otrzyma kwoty podstawowej. Wysokość kwoty podstawowej ustalana jest w oparciu o dochody podatkowe, które gmina może uzyskać z podatku rolnego stosując średnią cenę skupu żyta ogłoszoną przez Prezesa GUS, dla podatku leśnego – średnią cenę sprzedaży drewna ogłoszoną przez Prezesa GUS, a w przypadku innych podatków górne granice stawek podatków obowiązujące w danym roku, bez zwolnień umorzeń i odroczeń. Ze względu na znaczny wzrost dochodów podatkowych wynikający z wyższych wpływów z tytułu podatku od nieruchomości, a także wyższych skutków obniżenia średniej ceny skupu żyta, wskaźnik G dochodów podatkowych gminy w stosunku do liczby mieszkańców gminy stanowi około 97,07 % analogicznego wskaźnika Gg dochodów podatkowych w kraju. Kwotę podstawową otrzymują gminy, których wskaźnik G jest niższy niż 92% wskaźnika Gg.

W 2019 roku Gmina Sicienko nie otrzymuje również części równoważącej subwencji ogólnej.

Podział subwencji ogólnej w latach 2017-2019

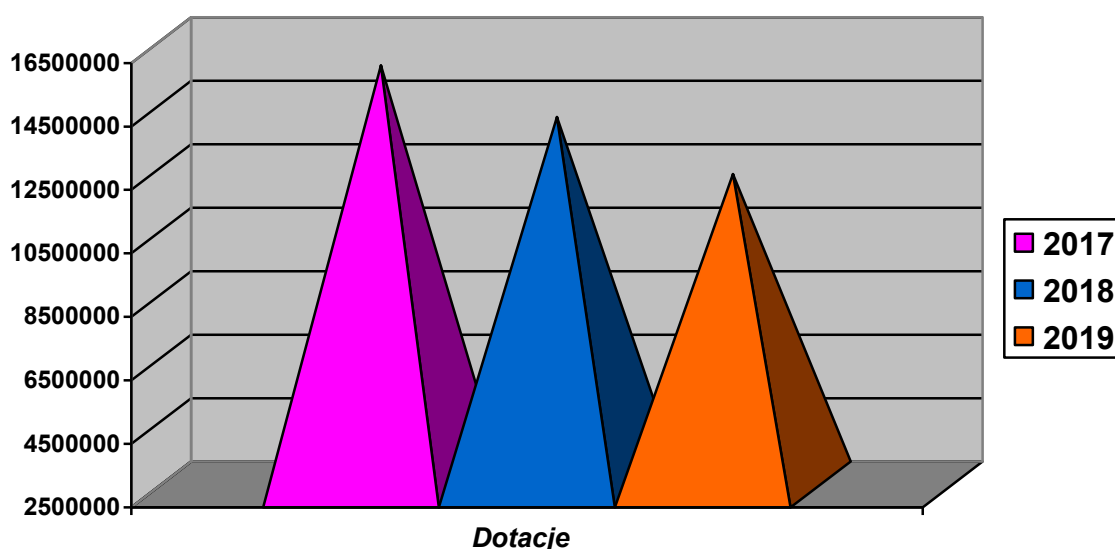
Dotacje celowe - to środki, które otrzymujemy z budżetu państwa za pośrednictwem Wojewody lub innych instytucji, np. Krajowego Biura Wyborczego, funduszy celowych. Dotacje celowe mają ściśle określone przeznaczenie. Podlegają dokładnemu rozliczeniu i nie mogą być wydatkowane na inny cel niż zostały przydzielone. Niewykorzystane kwoty dotacji podlegają zwrotowi.

Aktualnie wysokość planowanych dotacji na 2019 roku wynosi 12.281.886,04 zł, co stanowi 24,20 % przewidywanych dochodów, tym:

- dotacje celowe na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej - 9.802.154,04 zł,
- dotacje celowe na realizację zadań własnych gminy - 835.299,00 zł,
- dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej – 2.000,00 zł,
- dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego - dotacje celowe na realizację zadań wynikających z porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego - 145.000,00 zł,
- dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań inwestycyjnych – 1.497.433,00 zł.

Aktualnie planowane dotacje na 2019 rok wynoszą 12.281.886,04 zł. Wykonanie wpływów z tytułu dotacji za 2018 rok wynosiło 14.082.219,89 zł. W 2017 roku z tytułu dotacji celowych wpłynęło do budżetu gminy 15.705.652,29 zł. Należy zaznaczyć, że w ramach tej kwoty w 2017 roku Gmina Sicienko otrzymała dotację celową w kwocie 1.630.845,22 zł na zadania zlecone z przeznaczeniem na pomoc osobom poszkodowanym w wyniku nawałnicy.

Dotacje w latach 2017-2019

Warto zwrócić uwagę na fakt, iż w trakcie roku budżetowego wysokość przyznanych dotacji ulega znacznym zmianom, a także pozyskuje się nowe. W związku z powyższym ostateczna kwota dotacji celowych w 2019 roku będzie znacznie wyższa. Otrzymane aktualnie środki nie zapewniają potrzeb w zakresie wypłaty: świadczeń wychowawczych (500+), zasiłków stałych, czy też świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych.

Środki z Unii Europejskiej mają charakter dotacji celowej. Przeznaczone są na określone

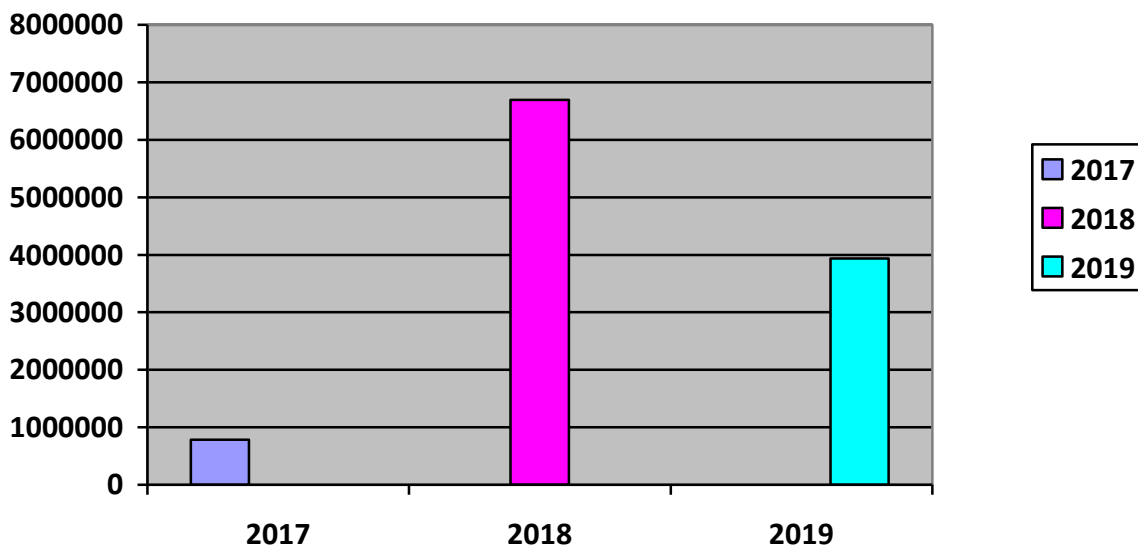
cele, a niewykorzystane podlegają zwrotowi. Głównymi źródłami środków europejskich są fundusze przyznawane na działania realizowane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Programu Operacyjnego a także Programu Operacyjnego

Infrastruktura i Środowisko. Z nowej perspektywy finansowej przewidywanej na lata 2014-2020 kontynuowane jest wdrażanie Programu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne. Na ten cel przewidywane w 2019 roku środki wynoszą 13.282,00 zł. W 2019 roku przewidywane są również wpływy, w wysokości 285.411,94 zł, z tytułu dofinansowania realizowanych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych z Europejskiego Funduszu Społecznego, stanowiącego część RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego, przedsięwzięć w zakresie oświaty „Innowacyjna edukacja dla szkół w Gminie Sicienko” oraz w zakresie pomocy społecznej „Aktywna jesień życia”. W 2018 roku Gmina Sicienko podpisała również umowę z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dofinansowanie ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko planowanego na lata 2017-2021 przedsięwzięcia pn. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Gminie Sicienko, w łącznej kwocie 11.490.521,04 zł. W ramach tego przedsięwzięcia przewidywana jest realizacja 4 zadań. W latach 2017 -2018 wykonano prace związane z przebudową sieci wodociągowej w ul. Ogrodowej w Kruszynie, a także przebudową i rozbudową kanalizacji sanitarnej w Strzelewie. Etapowo od 2017 roku realizowana jest budowa kanalizacji sanitarnej w Sołectwie Kruszyn. Aktualnie realizowana jest budowa kanalizacji sanitarnej w Osówcu. W 2019 roku na realizację powyższych zadań w ramach przyznanej dotacji przewidywane są środki w łącznej wysokości 3.635.382,00 zł.

Łącznie planowana wysokość środków unijnych na 2019 rok wynosi łącznie 3.934.075,94 zł. W 2018 roku wysokość pozyskanych środków z funduszy unijnych wynosiła 6.696.161,05 zł. W 2017 roku z tego tytułu w ramach dochodów wpłynęło do budżetu gminy 782.880,59 zł.

ŚRODKI UNIJNE W LATACH 2017-2019

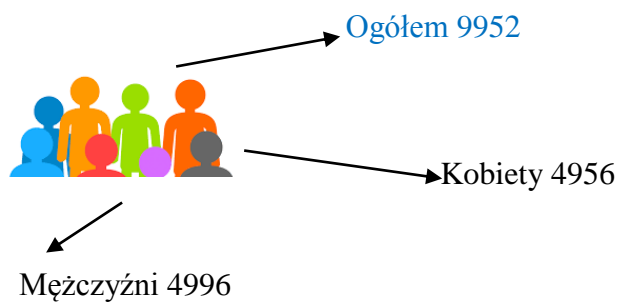
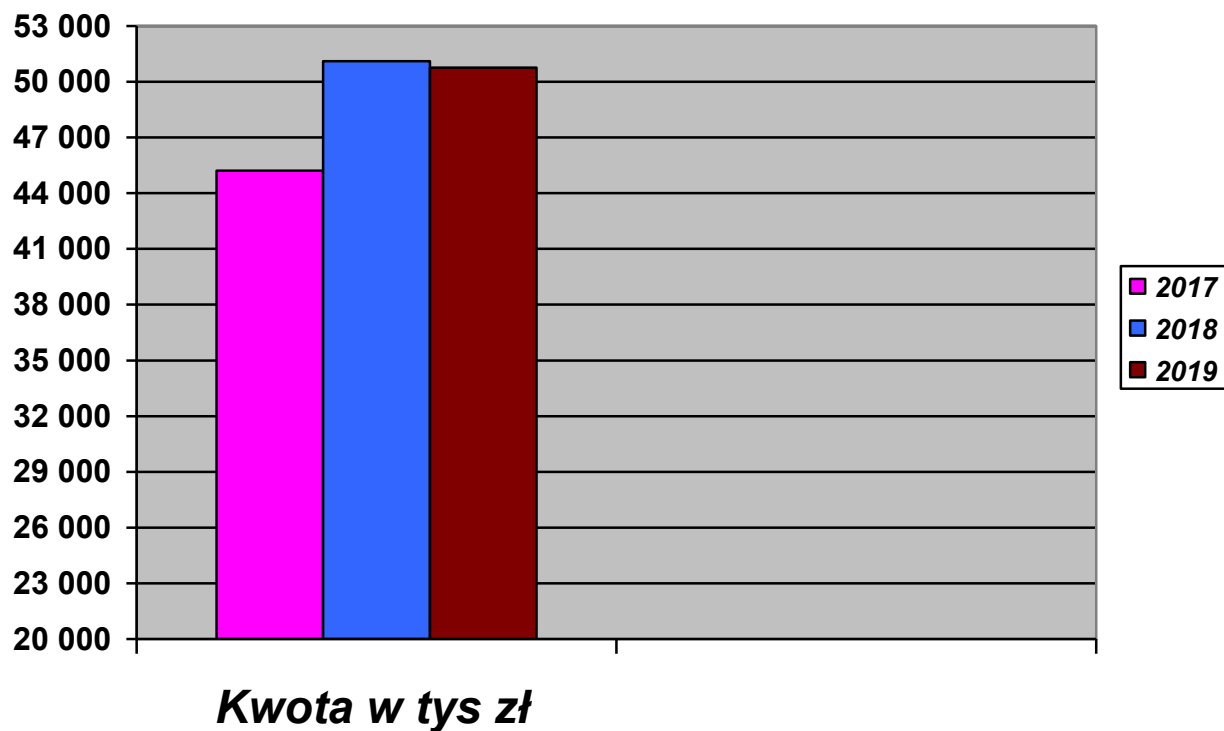

Jak przedstawia się dochód gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca?

W roku 2017 dochody wynosiły 45.207.147,35 zł, w 2018 roku – 51.112.493,85 zł i były większe o 13,06 % od dochodów w roku poprzednim. Aktualnie planowane dochody na 2019 roku wynoszą 50.753.991,98 zł i są o 0,70% niższe od dochodów osiągniętych w roku poprzednim.

Dochody budżetu ogółem w latach 2017-2019

Rok	Kwota
2017	45.207.147,35
2018	51.112.493,85
2019	50.753.991,98

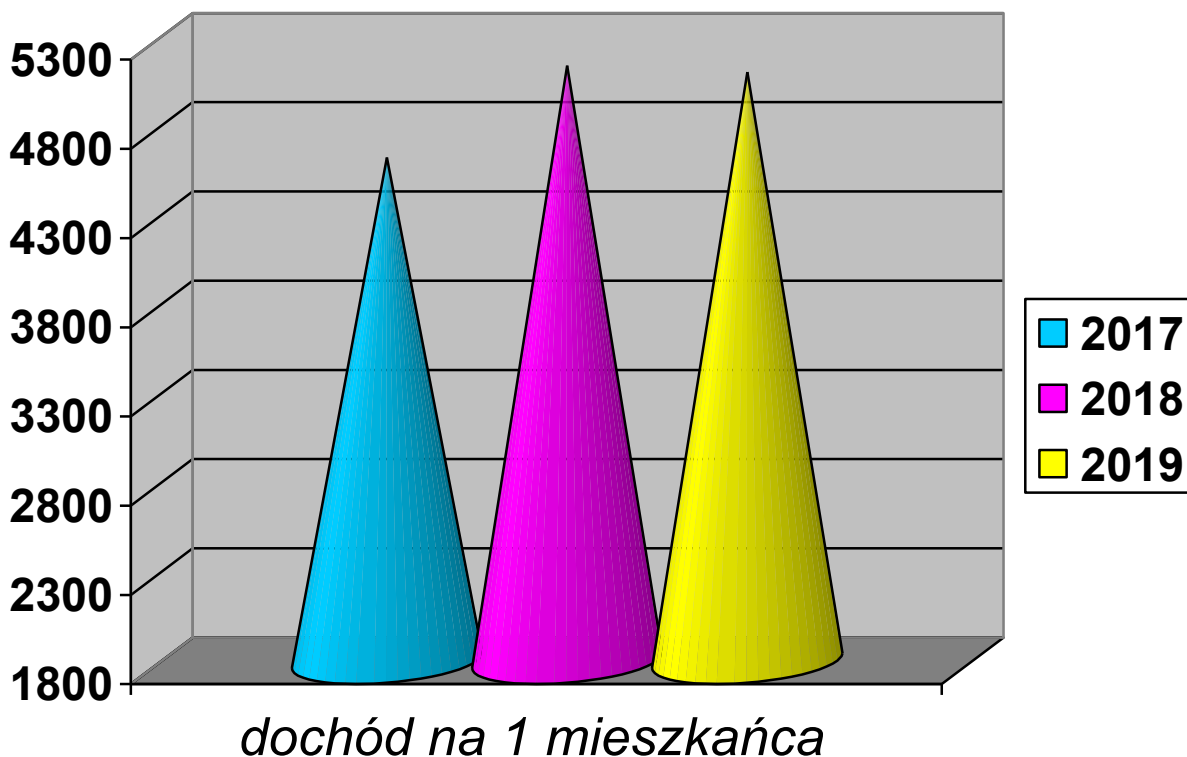

Na dzień 31 grudnia 2017 roku liczba mieszkańców Gminy Sicienko wynosiła 9.782 osoby, na dzień 31 grudnia 2018 roku - 9.952 osoby

W związku z tym dochód na 1 mieszkańca gminy wynosił:

- w roku 2017 - 4.621,46 zł
- w roku 2018 - 5.135,90 zł
- w roku 2019 (dochód szacunkowy według liczby mieszkańców na 31.12.2018 roku) – 5.099,88 zł

Dochody na jednego mieszkańca w latach 2017-2019

4. NA CO GMINA SICIENKO WYDAJE PIENIĄDZE?

Środki pieniężne zgromadzone w budżecie gminy przeznaczone są na realizację zadań nałożonych na gminy ustawowo, które realizowane są przez gminne jednostki organizacyjne.

SAMORZĄDOWY ZAKŁAD BUDŻETOWY

Zadania należące do kompetencji gminy realizuje Zakład Komunalny w Sicienku, ul. Lipowa 1. Zakład ten świadczy usługi komunalne dla mieszkańców i firm z terenu gminy. Główne zadanie Zakładu to uzdatnianie i dostarczanie wody oraz odprowadzanie ścieków. Zakład realizuje również część inwestycji gminy związanych z rozbudową i modernizacją sieci wodociągowych oraz stacji uzdatniania wody. Na zlecenie pozostałych jednostek organizacyjnych gminy wykonuje również zadania będące w ich kompetencji np.: dowóz uczniów do szkół, bieżące utrzymanie dróg, usługi remontowo - budowlane, itp. Za

wykonane prace Zakład wystawia faktury bądź noty, w ten sposób gromadzi pieniądze na swoją działalność. Zakład Komunalny działa na zasadach samorządowego zakładu budżetowego. Zgromadzone przez siebie dochody przeznacza na działalność statutową. Z budżetu gminy Zakład Komunalny otrzymuje dotację na realizację zakupów inwestycyjnych lub inwestycji komunalnych oraz dotację przedmiotową.

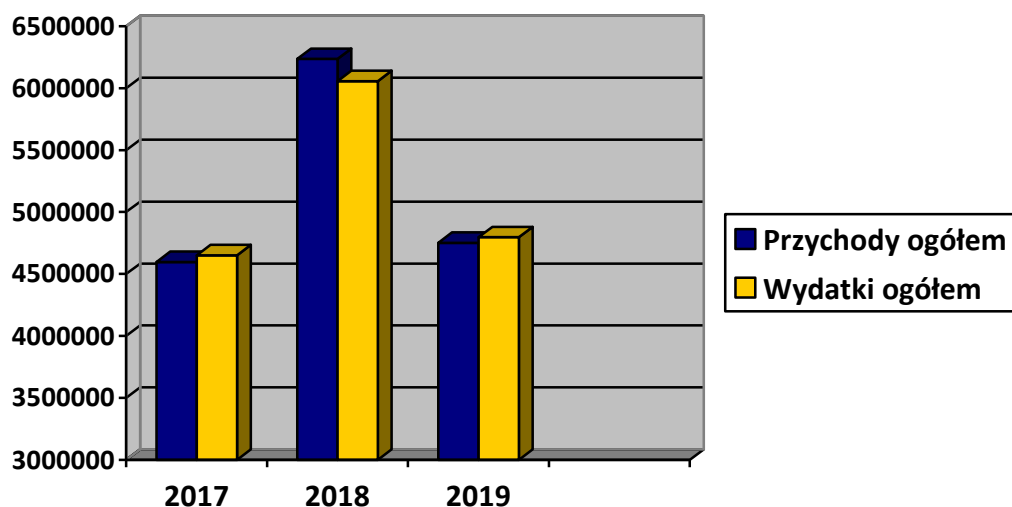

W 2019 roku planowane przychody Zakładu wynoszą 4.751.290,00 zł, w tym dotacja celowa z budżetu gminy na realizację inwestycji 115.000,00 zł oraz dotacja przedmiotowa z budżetu gminy przeznaczona na dofinansowanie zrzutu nieczystości płynnych w wysokości 148.000,00 zł. Planowane wydatki wynoszą natomiast 4.796.290,00 zł, z tego na inwestycje 150.000,00 zł.

Osiągnięte w 2018 roku przychody wynosiły 6.235.623,86 zł, w tym środki unijne otrzymane w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 720.926,88 zł, dotacja celowa z budżetu gminy na zadania inwestycyjne w łącznej wysokości 776.973,33 zł oraz dotacja przedmiotowa 144.283,15 zł. Natomiast wydatki w tym roku wyniosły 6.056.216,03 zł, z czego na inwestycje wydatkowano 1.309.416,04 zł oraz zwrot dotacji celowej do budżetu gminy, w związku z uzyskaniem dofinansowania ze środków unijnych, w kwocie 313.177,73 zł.

W 2017 roku Zakład osiągnął przychody w wysokości 4.596.225,72 zł, w tym dotacja celowa z budżetu gminy na realizację inwestycji w kwocie 615.527,13 zł oraz dotacja przedmiotowa 134.239,25 zł. Poniesione wydatki w 2017 roku wynosiły 4.650.656,16 zł, z tego na inwestycje 694.939,79 zł.

Przychody i wydatki Zakładu Komunalnego w latach 2017-2019

SAMORZĄDOWE INSTYTUCJE KULTURY

Zadania z zakresu bieżącej działalności kultury oraz bibliotek realizowane są przez dwie instytucje kultury: Gminny Ośrodek Kultury (GOK) oraz Gminną Bibliotekę Publiczną (GBP). Środki planowane na działalność GOK w 2019 roku wynoszą 964.004,06 zł, w tym dotacja podmiotowa z budżetu gminy w kwocie 931.474,06 zł. Pozostałe środki w wysokości 32.530,00 zł planowane są z dochodów własnych GOK. Na działalność GBP przeznaczone są środki w wysokości 214.212,00 zł, w tym dotacja podmiotowa z budżetu gminy 206.000,00 zł.

w

wykonania w ramach wyodrębnionych środków Funduszu sołeckiego. Środki przeznaczone na ten cel to kwota 106.525,94 zł.

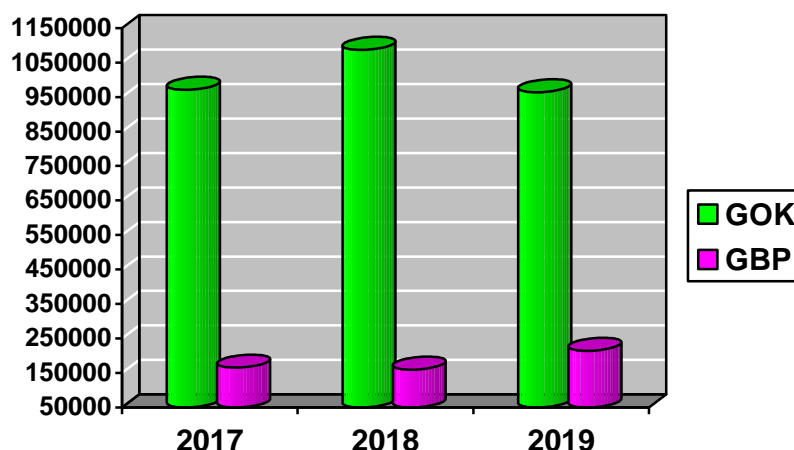
W 2018 roku dochody GOK wynosiły 1.084.531,54 zł, w tym dotacja podmiotowa z budżetu gminy 959.000,00 zł oraz dochody własne 125.531,54 zł. Gminny Ośrodek Kultury uzyskał również dotację celową z budżetu gminy 4.000,00 zł z przeznaczeniem na wydatki inwestycyjne. Koszty działalności GOK wynosiły 1.077.031,40 zł. Na realizację inwestycji w 2018 roku GOK wydatkował 10.000,00 zł. Natomiast GBP zrealizowała przychody w kwocie 159.467,76 zł, w tym dotacja z budżetu gminy 151.000,00 zł, z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego – 6.160,00 zł oraz dochody własne 2.414,94 zł. Poniesione koszty na działalność GBP wynosiły 159.461,65 zł.

W 2017 roku GOK zrealizował dochody w wysokości 971.568,88 zł, w tym z budżetu gminy dotacja podmiotowa 893.000,00 zł, pozostała kwota 78.568,88 zł to dochody własne. Koszty poniesione w 2017 roku a działalność GOK wynosiły 971.120,40 zł.

Natomiast przychody GBP w 2017 roku wynosiły 165.191,55 zł, w tym dotacja podmiotowa z budżetu gminy 144.500,00 zł, dotacja celowa z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości 6.299,00 zł, pozostała kwota 14.392,55 zł to dochody własne GBP. Koszty poniesione na realizację zadań z zakresu działalności GBP w 2017 roku wynosiły 165.185,36 zł.

Koszty na realizację zadań z zakresu kultury w latach 2017-2019

JEDNOSTKI BUDŻETOWE

Pozostałe zadania należące do kompetencji gminy realizują jednostki organizacyjne działające jako jednostki budżetowe. Jednostki te na swoją działalność otrzymują środki z budżetu gminy natomiast wszystkie swoje dochody muszą odprowadzać do budżetu. Do tej grupy jednostek zaliczamy:

- Urząd Gminy Sicienko, ul. Mrotecka 9,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku, ul. Mrotecka 9,
- Szkoły Podstawowe w Sicienku, Wojnowie, w skład których wchodzi również oddziały gimnazjalne i przedszkolne,
- Szkoły Podstawowe Kruszynie, Strzelewie, Samsiecznie i Trzemiętowie w skład których wchodzi również oddziały przedszkolne,

W 2019 roku jednostki te planują wydatkować zgromadzone w budżecie gminy środki pieniężne na następujące cele:

- ❖ Rolnictwo i łowiectwo - 830.217,36 zł, tj. 1,54 % wydatków ogółem, w tym na:
  - wydatki bieżące - 715.217,36 zł, z tego na:

- utrzymanie urządzeń melioracji wodnych – 33.000,00 zł,
- składki na rzecz Izby Rolniczej - 31.000,00 zł,
- pozostałe wydatki - 651.217,36 zł;

• **wydatki inwestycyjne – 115.000,00 zł, z tego na:**

- budowę i modernizację infrastruktury wodociągowej - 115.000,00 zł,

❖ **Leśnictwo - 35.000,00 zł. Kwota ta stanowi niespełna 0,07 % wydatków ogółem i przeznaczona jest w całości na wydatki bieżące, w tym:**

- usuwanie skutków klęsk żywiołowych 30.000,00 zł,
- pozostała działalność – 5.000,00 zł.

❖ **Transport i łączność - 6.757.024,00 zł. Kwota ta stanowi 12,57 % wydatków, w tym na:**

• **wydatki bieżące 1.358.910,00 zł, z tego na:**

- lokalny transport zbiorowy – 250.000,00 zł
- drogi wojewódzkie –20.000,00 zł
- drogi powiatowe - 145.000,00 zł,
- drogi gminne - 943.910,00 zł;

• **wydatki inwestycyjne 5.398.114,00 zł, z tego na:**

- drogi wojewódzkie –62.000,00 zł
- drogi powiatowe - 647.481,00 zł,

- drogi gminne - 4.688.633,00 zł.

❖ **Turystyka - 15.000,00 zł, co stanowi niespełna 0,03 % wydatków ogółem. Środki te przeznaczone są na wydatki inwestycyjne.**

❖ **Gospodarka mieszkaniowa - 1.136.114,00 zł, tj. 2,11 % budżetu, w tym na:**

• **wydatki bieżące – 936.114,00 zł, z tego na**

- gospodarkę gruntami i nieruchomościami - 382.250,00 zł,
- pozostała działalność - 553.864,00 zł;

• **wydatki inwestycyjne – 200.000,00 zł, z tego na:**

- gospodarkę gruntami i nieruchomościami - 200.000,00 zł.

❖ **Działalność usługowa - 125.100,00 zł, czyli 0,23 % wydatków ogółem, kwota ta w całości przeznaczona jest na wydatki bieżące, w tym na:**

- przygotowanie projektu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dla nieruchomości nieobjętych planem, opracowanie zmian Miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – 122.500,00 zł,
- cmentarze (groby wojenne) – 2.500,00 zł.

❖ **Informatyka – 1.992,00 zł, co stanowi znikomą część planowanych wydatków ogółem.** Środki te przeznaczone są na działania bieżące związane z przeciwdziałaniem wykluczeniu cyfrowemu.

❖ **Administracja publiczna - 4.667.862,00 zł, tj. 8,68 % budżetu, w tym na:**

• **Wydatki bieżące – 4.592.862,00 zł, z tego na:**

- urzędy wojewódzkie (administracja państwowa) – 218.225,00,00 zł,
  - starostwa powiatowe (dofinansowanie wydziału komunikacji) – 9.000,00 zł,
  - rada gminy - 110.500,00 zł,
  - urząd gminy – 3.834.052,00 zł, w ramach tych wydatków prowadzona jest kompleksowa obsługa finansowo- księgową wszystkich jednostek budżetowych (urzędu gminy, szkół podstawowych oraz ośrodka pomocy społecznej),
  - promocja gminy – 47.200,00 zł,
  - pozostałą działalność (sołtysi, obsługa, konserwatorzy sprzętu OSP, itp.) – 373.885,00 zł;
- **wydatki inwestycyjne – 75.000,00 zł, z tego na:**
- urząd gminy – 75.000,00 zł.

❖ **Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa - 26.124,00 zł, co stanowi niespełna 0,05 % planowanych wydatków ogółem. Kwota ta przeznaczona jest w całości na wydatki bieżące w tym na :**

- prowadzenie rejestru wyborców 2.665,00 zł,
- wybory do rad gmin, powiatów i sejmików wojewódzkich, wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie (wybory uzupełniające do rady gminy) – 3.872,00 zł,
- wybory do Parlamentu Europejskiego – 19.587,00 zł.

❖ **Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa - 287.500,00 zł, czyli 0,53 % wydatków. Kwota ta przeznaczona jest w całości na wydatki bieżące w tym na :**

- komendy powiatowe policji – 6.000,00 zł,
- ochotnicze straże pożarne – 257.500,00 zł,
- obronę cywilną - 4.000,00 zł,
- pozostałą działalność – 20.000,00 zł.

❖ **Obsługa długu publicznego 200.000,00 zł, czyli 0,37 % wydatków ogółem;**

- ❖ **Różne rozliczenia 220.000,00 zł, co stanowi 0,41 %**
  - rezerwa ogólna -109.500,00 zł,
  - rezerwa celowa na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego na terenie gminy – 110.500,00 zł;

❖ **Oświata i wychowanie 15.302.229,00 zł, tj. 28,46% wydatków, w tym na:**

• **wydatki bieżące – 14.877.229,00 zł, z tego na:**

- szkoły podstawowe – 8.449.693,00 zł,
- oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych – 2.111.335,00 zł,
- przedszkola – 400.000,00 zł,
- inne formy wychowania przedszkolnego – 10.000,00 zł,
- oddziały gimnazjalne – 650.110,00 zł,
- dowóz uczniów do szkół – 907.700,00 zł,
- doksztalcanie nauczycieli – 68.694,00 zł,
- stołówki szkolne – 850.983,00 zł,
- realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych oraz innych formach wychowania przedszkolnego – 239.280,00 zł,
- realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych – 1.008.778,00 zł,
- realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w klasach gimnazjalnych szkół podstawowych - 70.716,00 zł,
- pozostałe wydatki (fundusz socjalny dla emerytów i rencistów) – 109.940,00 zł;
- **wydatki inwestycyjne – 425.000,00 zł, z tego na:**
  - szkoły podstawowe – 190.000,00 zł,
  - oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych – 235.000,00 zł,

❖ **Ochrona zdrowia - 189.400,00 zł, czyli 0,35 % wydatków ogółem. Środki te przeznaczone są na wydatki bieżące, w tym na :**

- lecznictwo ambulatoryjne - 3.000,00 zł,
- programy profilaktyki zdrowotnej – 8.500,00 zł,
- zwalczanie narkomanii - 11.400,00 zł,
- przeciwdziałanie alkoholizmowi - 166.400,00 zł,
- pozostała działalność – 100,00 zł.

❖ **Pomoc społeczna – 1.629.919,44 zł, kwota ta stanowi 3,03 % wydatków i jest przeznaczona na następujące wydatki bieżące:**

- pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej – 219.551,00 zł,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie -5.000,00 zł,

- zasiłki i pomoc w naturze – 152.100,00 zł,
  - składki na ubezpieczenia zdrowotne – 17.100,00 zł,
  - zasiłki stałe – 129.900,00 zł,
  - usługi opiekuńcze – 134.448,00 zł,
  - dożywianie uczniów w szkołach i realizacja rządowego programu: „Posiłek w szkole i w domu” – 165.000,00 zł,
  - utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej – 698.750,00 zł,
    - wypłata dodatków mieszkaniowych i energetycznych – 76.145,44 zł,
  - działalność punktu interwencji kryzysowej – 6.825,00 zł,
  - współpraca z organizacjami pozarządowymi – 11.000,00 zł,
  - pozostała działalność oraz organizacja prac społecznie użytecznych – 13.500,00 zł.
- ❖ **Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 285.411,94 zł. Kwota ta stanowi 0,53 % planowanych wydatków ogółem i jest przeznaczona na realizację następujących projektów finansowanych ze środków unijnych:**
- „Innowacyjna edukacja dla szkół w Gminie Sicienko” w kwocie 146.395,00 zł,
  - „Aktywna jesień życia” w kwocie 139.016,94 zł.

❖ **Edukacyjna opieka wychowawcza – 200.138,00 zł, co stanowi 0,37% wydatków, w tym na:**

- **wydatki bieżące 150.138,00 zł z tego na :**
  - wczesne wspomaganie rozwoju dziecka – 68.742,00 zł,
  - pomoc materialną dla uczniów (stypendia szkolne socjalne) – 74.945,00 zł,
  - pomoc materialną dla uczniów (stypendia szkolne motywacyjne) – 6.000,00 zł
  - doskazywanie nauczycieli – 451,00 zł.
- **wydatki inwestycyjne w zakresie budowy i rozbudowy placów zabaw – 50.000,00 zł.**

❖ **Rodzina – 9.819.548,24 zł, co stanowi 18,26 % planowanych ogółem wydatków Środki te przeznaczone są na następujące wydatki bieżące:**

- świadczenia wychowawcze „Rodzina 500+” – 5.616.770,00 zł
- świadczenia rodzinne i Fundusz Alimentacyjny – 3.377.049,00 zł,
- Kartę Dużej Rodziny – 599,24 zł,
- pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo- wychowawczych – 310.000,00 zł
- dofinansowanie rodzin zastępczych – 75.000,00 zł,

- wspieranie rodziny 366.130,00 zł,
- składki na ubezpieczenia zdrowotne - 29.000,00 zł,
- dofinansowanie działalności żłobków – 45.000,00 zł.

❖ **Gospodarka komunalna i ochrona środowiska - 9.807.625,41 zł, tj. 18,23 % budżetu. Środki te przeznaczone są na:**

• **wydatki bieżące w kwocie 2.831.243,41 zł, z tego na:**

- oświetlenie ulic, placów i dróg - 470.050,00 zł,
- gospodarkę ściekową i ochronę wód – 668.000,00 zł,
- gospodarkę odpadami – 1.306.443,41 zł,
- ochronę powietrza – 8.000,00 zł,
- schroniska dla zwierząt 35.000,00 zł,

- wydatki związane z ochroną środowiska finansowane ze środków pochodzących z opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz opłaty produktowej 2.050,00 zł,

- pozostałą działalność, w tym organizacja prac publicznych - 341.700,00 zł;

• **wydatki inwestycyjne w kwocie 6.976,382,00 zł, z tego na:**

- oświetlenie ulic, placów i dróg - 370.000,00 zł,
- gospodarkę ściekową i ochrona wód – 6.546.382,00 zł,
- ochronę powietrza – 20.000,00 zł,
- pozostałą działalność – 40.000,00 zł.

❖ **Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego – 2.030.500,00 zł, czyli 3,78 % wydatków ogółem, w tym na :**

• **wydatki bieżące – 1.296.500,00 zł, z tego na:**

- dotację podmiotową na bieżącą działalność instytucji kultury 1.137.474,06 zł,
- współpracę z organizacjami pozarządowymi – 15.000,00 zł,
- ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami (dotacje) – 37.500,00 zł,
- pozostałe zadania w zakresie kultury (realizacja przedsięwzięć wskazanych w ramach Funduszu sołeckiego) – 121.525,94 zł;

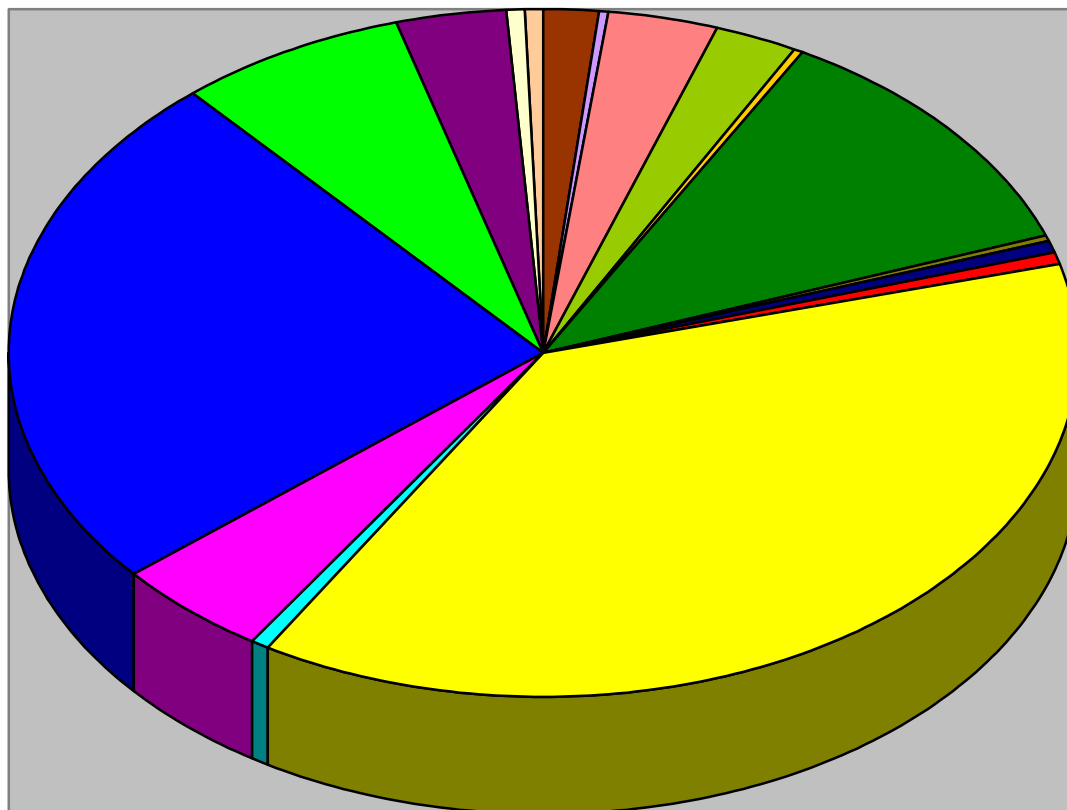
• **-wydatki inwestycyjne w zakresie kultury – 734.000,00 zł,**

Kultura fizyczna - 205.730,00 zł, tj. 0,38% budżetu. Środki te przeznaczone są na wydatki bieżące, w tym na:

- obiekty sportowe – 12.000,00 zł,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi – 167.000,00 zł,
- pozostała działalność (sport masowy) - 26.730,00 zł.

Podział wydatków bieżących Gminy Sicienka w 2019 roku

- Rolnictwo i łowiectwo
- Leśnictwo
- Transport i łączność
- Gospodarka mieszkaniowa
- Działalność usługowa
- Informatyka
- Administracja publiczna
- Urzędy naczelnych organów władzy
- Bezpieczeństwo publiczne
- Obsługa długu
- Oświata i edukacyjna opieka wychowawcza
- Ochrona zdrowia
- Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej
- Rodzina
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska
- Kultura
- Kultura fizyczna
- Rezerwa

5. NA CO WYDAJEMY NAJWIĘCEJ PIENIEDZY?

OŚWIATA I WYCHOWANIE

Od lat największą pozycję w budżecie gminy stanowią wydatki na oświatę oraz edukacyjną opiekę wychowawczą.

Aktualnie do 6 szkół podstawowych uczęszcza 824 uczniów, z tego: do Szkoły Podstawowej w Sicienku 151 dzieci, w Wojnowie – 236 dzieci, w Kruszynie - 196 dzieci, w Strzelewie – 85 dzieci, w Samsiecznie - 79 dzieci oraz w Trzemiętowie – 77 dzieci. Natomiast do oddziałów ostatnich klas gimnazjalnych w dwóch szkołach podstawowych uczęszcza łącznie - 75 uczniów, z tego w

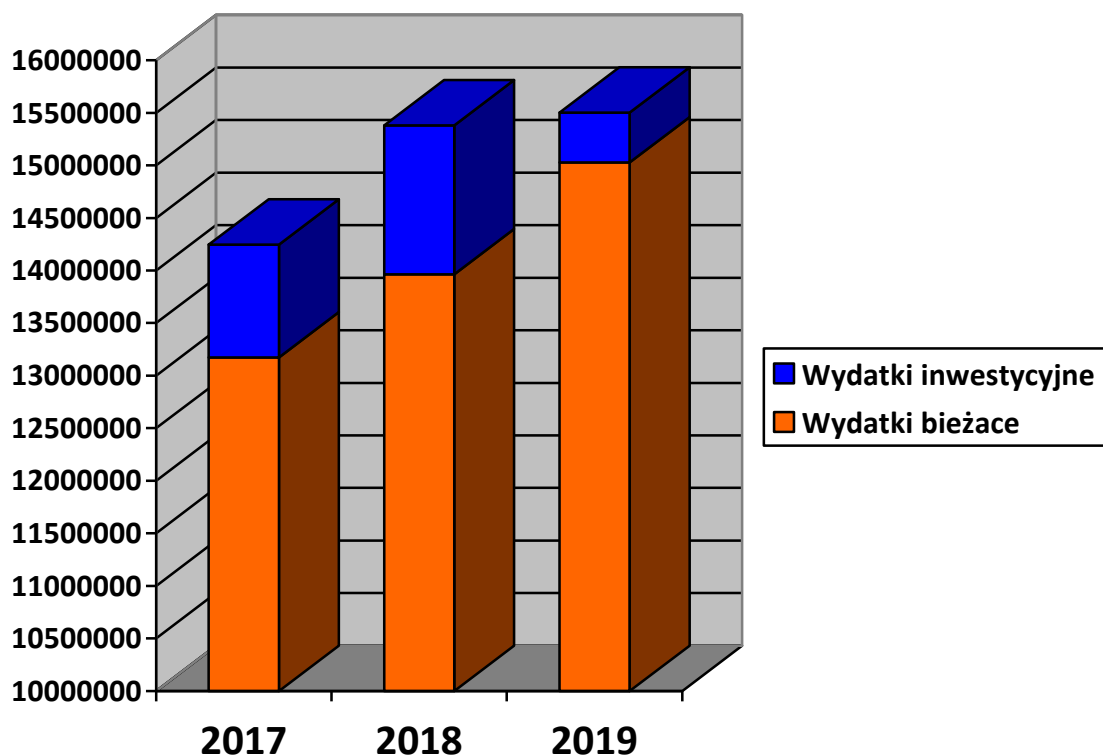
Sicienku – 28 i w Wojnowie - 47. Do oddziałów „zerowych” przy każdej ze szkół podstawowych oraz oddziałów przedszkolnych dla dzieci młodszych uczęszcza łącznie 312 dzieci. Gmina dofinansowuje również pobyt w niepublicznym punkcie przedszkolnym, oddziałach przedszkolnych oraz przedszkolach w Bydgoszczy i gminach ościennych dla około 70 dzieci.

Planowane środki pieniężne na oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą w 2019 roku wynoszą łącznie 15.502.367,00 zł, w tym wydatki inwestycyjne 475.000,00 zł. Kwota ta stanowi 28,83 % wydatków ogółem. W 2018 roku na powyższy cel wydatkowano łącznie 15.381.945,46 zł, w tym na inwestycje 1.417.352,94 zł. Natomiast w 2017 roku wydatki na oświatę i edukacyjną opiekę wychowawczą wynosiły ogółem 14.247.863,28 zł, w tym na inwestycje 1.075.233,40 zł.

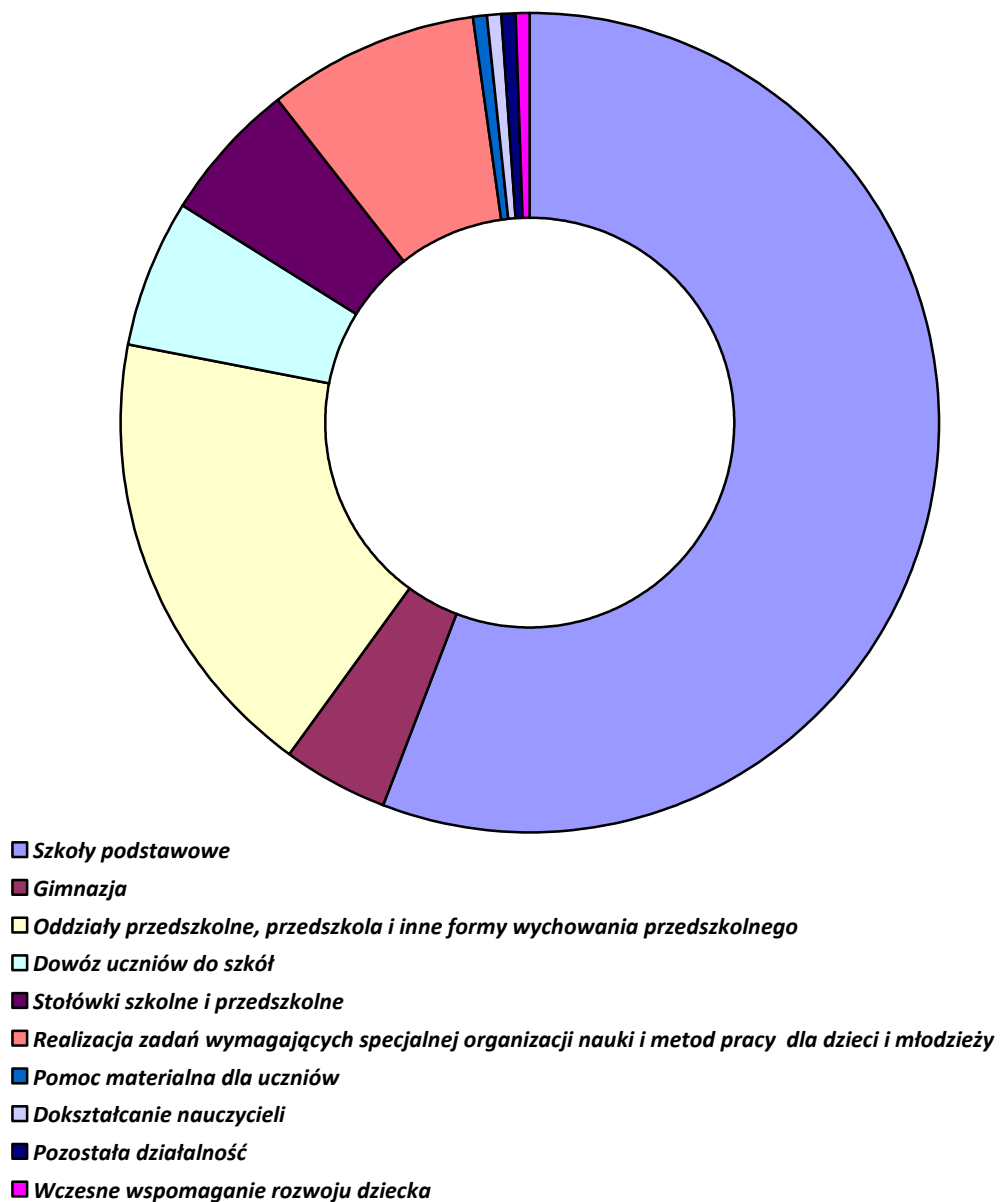
WYDATKI NA OŚWIATĘ W LATACH 2017-2019

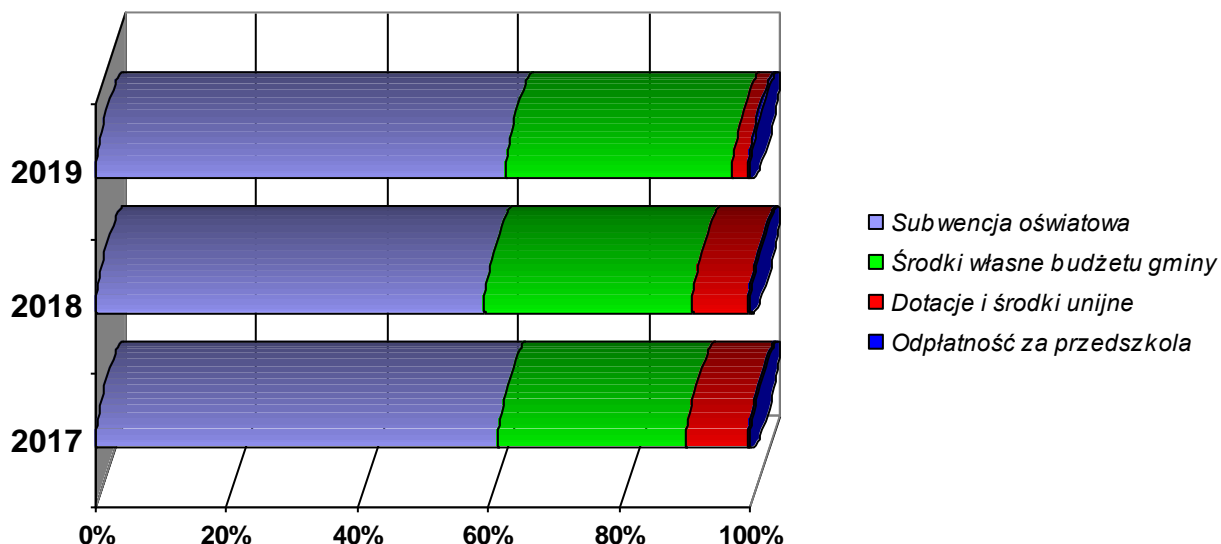
Wydatki na powyższy cel pokrywane są z subwencji oświatowej, dochodów własnych gminy, odpłatności rodziców, a także pozyskanych dotacji i środków unijnych.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017 ROK	2018 ROK	2019 ROK
NAKŁADY OGÓŁEM, w tym z:	14 247 863	15 381 945	15 502 367
Subwencji oświatowej	8 763 369	9 133 244	9 708 982
Środków własnych budżetu gminy	4 102 786	4 875 366	5 371 665
Dotacji i środków unijnych	1 332 768	1.316.666	360 720
Odpłatności za przedszkola	48 940	55 669	61 000

**Podział wydatków na oświatę i edukacyjną opiekę
wychowawczą w 2019 roku**

Finansowanie wydatków gminy na funkcjonowanie szkół oraz edukacyjną opiekę wychowawczą w latach 2017-2019

POMOC SPOŁECZNA I RODZINA

Drugim zadaniem, na które Gmina Sicienka przeznacza największe środki jest pomoc społeczna, pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej oraz wsparcie rodzin. Na ten cel w 2019 roku planowane są środki w łącznej wysokości 11.734.879,62 zł. Kwota ta stanowi 21,82 % ogółu wydatków.

Zadania te realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Urząd Gminy.

Na zadania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przeznaczono 2.070.349,44 zł, w tym:

- pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 310.000,00 zł,
- pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej – 219.551,00 zł,
- dofinansowanie rodzin zastępczych – 75.000,00 zł,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – 5.000,00 zł
- wspieranie rodziny – 66.430,00 zł,
- zasiłki i pomoc w naturze – 152.100,00 zł,
- składki na ubezpieczenia zdrowotne - 17.000,00 zł,
- zasiłki stałe – 129.900,00 zł,
- usługi opiekuńcze – 134.448,00 zł,
- dożywianie uczniów w szkołach i realizacja rządowego programu: „Posiłek w domu i szkole” - 165.000,00 zł
- pozostałe zadania oraz organizacja prac społecznie użytecznych – 13.500,00 zł,
- utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej – 698.750,00 zł,
- wypłata dodatków mieszkaniowych i energetycznych – 76.145,44 zł,
- działalność punktu interwencji kryzysowej – 6.825,00 zł.

Planowane wydatki na zadania realizowane przez Urząd Gminy wynoszą 9.379.118,24 zł, w tym:

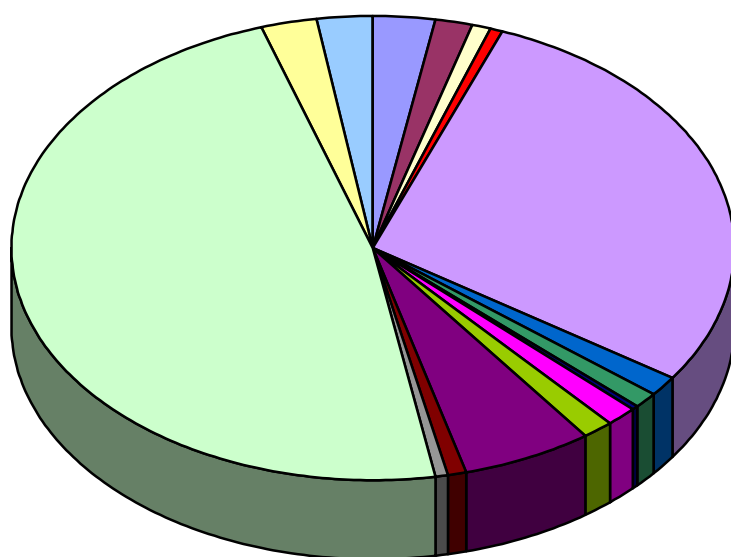
- świadczenie wychowawcze – „Rodzina 500 plus” - 5.616.770,00 zł
- świadczenia rodzinne i Fundusz Alimentacyjny – 3.377.049,00 zł,
  - współpraca z organizacjami pozarządowymi – 11.000,00 zł,
- składki na ubezpieczenia zdrowotne - 29.000,00 zł,
- Karta Dużej Rodziny – 599,24 zł,
- dofinansowanie działalności żłobków - 45.000,00 zł.
- wspieranie rodziny – „Świadczenie 300+” – 299.700,00 zł.

Wydatki związane realizacją projektów finansowanych ze środków unijnych wynoszą 285.411,94 zł, w tym:

- „Innowacyjna edukacja dla szkół w Gminie Sicienko” w kwocie 146.395,00 zł,
- „Aktywna jesień życia” w kwocie 139.016,94 zł.

**Wydatki gminy na pomoc społeczną
i działania na rzecz rodziny w 2019 roku.**

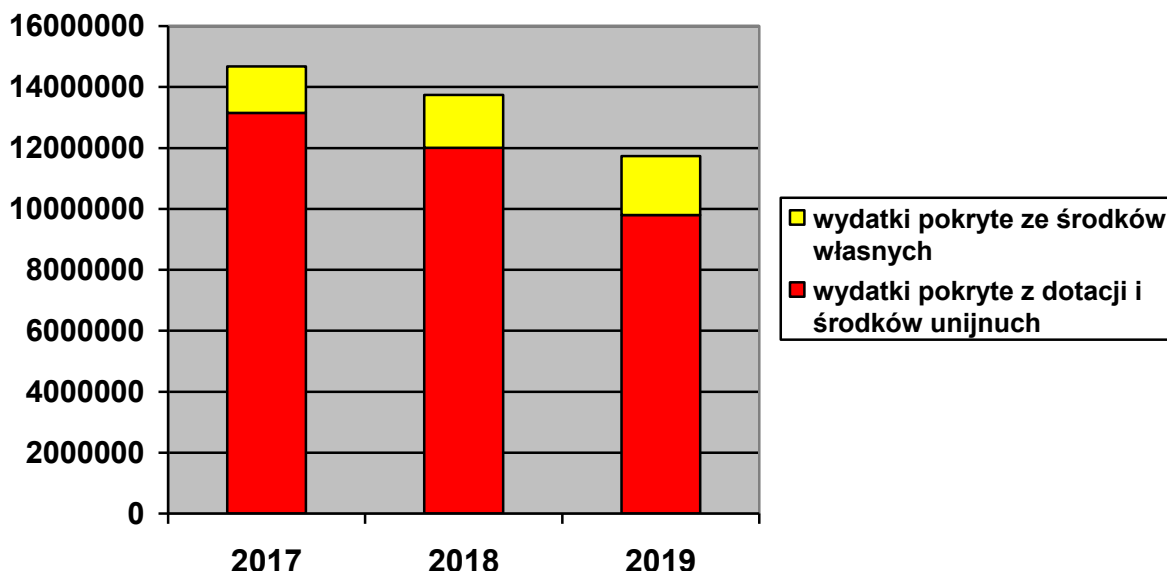
- ▣ pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych
- ▣ pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej
- ▣ rodziny zastępcze
- ▣ przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
- ▣ wspieranie rodziny
- ▣ świadczenia rodzinne i Fundusz Alimentacyjny
- ▣ zasiłki i pomoc w naturze
- ▣ zasiłki stałe
- ▣ składki na ubezpieczenie zdrowotne
- ▣ usługi opiekuńcze
- ▣ dożywianie uczniów i osób potrzebujących
- ▣ pozostałe zadania i organizacja prac społecznie użytecznych
- ▣ utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej
- ▣ wypłata dodatków mieszkaniowych i energetycznych
- ▣ działalność punktu interwencji kryzysowej
- ▣ współpraca z organizacjami pozarządowymi
- ▣ Karta Dużej Rodziny
- ▣ dofinansowanie działalności żłobków
- ▣ świadczenia wychowawcze - "Rodzina 500 plus"
- ▣ Świadczenia 300+
- ▣ Projekty unijne

Realizowane przez gminę zadania należą zarówno do kompetencji gminy jak i państwa. W związku, z tym na realizację tych zadań gmina otrzymuje dotację celową z budżetu państwa, która w 2019 roku wynosi 9.515.991,68 zł, w tym na zadania zlecone 9.041.312,68 zł tj. 77,05 % planowanych wydatków na pomoc społeczną, na zadania własne 474.679,00 zł, co stanowi 4,05 %. W 2019 roku na projekty realizowane ze środków unijnych 285.411,94, tj. 2,43 Pozostałe 16,47 %, tj. 1.933.476,00 zł Gmina planuje wydać ze środków własnych. Zabezpieczone środki na pomoc społeczną nie pokrywają wszystkich potrzeb, jednakże wzorem lat ubiegłych przewiduje się pozyskanie wyższych dotacji z budżetu państwa na powyższy cel.

Wydatki na pomoc społeczną i rodzinę w roku 2017 wynosiły 14.674.180,75 zł. Na powyższy cel Gmina otrzymała dotację z budżetu państwa na realizację zadań zleconych i własnych w łącznej kwocie 13.152.355,09 zł. Należy zaznaczyć, że 2017 roku Gmina Sicienko otrzymała 1.630.845,22 zł dotacji celowej na realizację zadań zleconych w zakresie wypłaty zasiłków dla osób poszkodowanych w wyniku nawałnicy o charakterze klęski żywiołowej. W 2018 roku wydatki w tym zakresie wynosiły 13.741.254,46 zł. Otrzymana na ten cel dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań zleconych i własnych oraz ze środków unijnych wynosiła 12.005.092,90 zł.

Wydatki na zadania z zakresu pomocy społecznej i rodziny w latach 2017-2019

GOSPODRKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA

W 2019 roku znaczne nakłady finansowe przeznaczone są na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska. Planowana aktualnie na ten cel kwota wynosi 9.807.625,41 zł, co stanowi 18,24 % przewidywanych wydatków ogółem. Z powyższej kwoty 7.214.382,00 zł przeznaczone jest na zadania w zakresie gospodarki ściekowej. W ramach tych środków na inwestycje związane z budową kanalizacji przeznaczone jest 6.546.382,00 zł w tym na dotację celową w zakresie dofinansowania przydomowych oczyszczalni ścieków i budowę przyłączy ciśnieniowych do kanalizacji 6.000,00 zł. Przewidywane jest również przekazanie dotacji przedmiotowej dla Zakładu Komunalnego w Sicienku z przeznaczeniem na pokrycie kosztów zrzutu odpadów ciekłych na oczyszczalnię w łącznej wysokości 148.000,00 zł oraz dopłatę do ścieków odprowadzanych kanalizacją w kwocie 520.000,00 zł.

Na wydatki bieżące związane z gospodarką odpadami planowana jest kwota 1.306.443,41 zł, w tym na dotację celową dla Miasta Bydgoszczy na dofinansowanie spalania odpadów przekazanych z terenu Gminy Sicienko 345.000,00 zł.

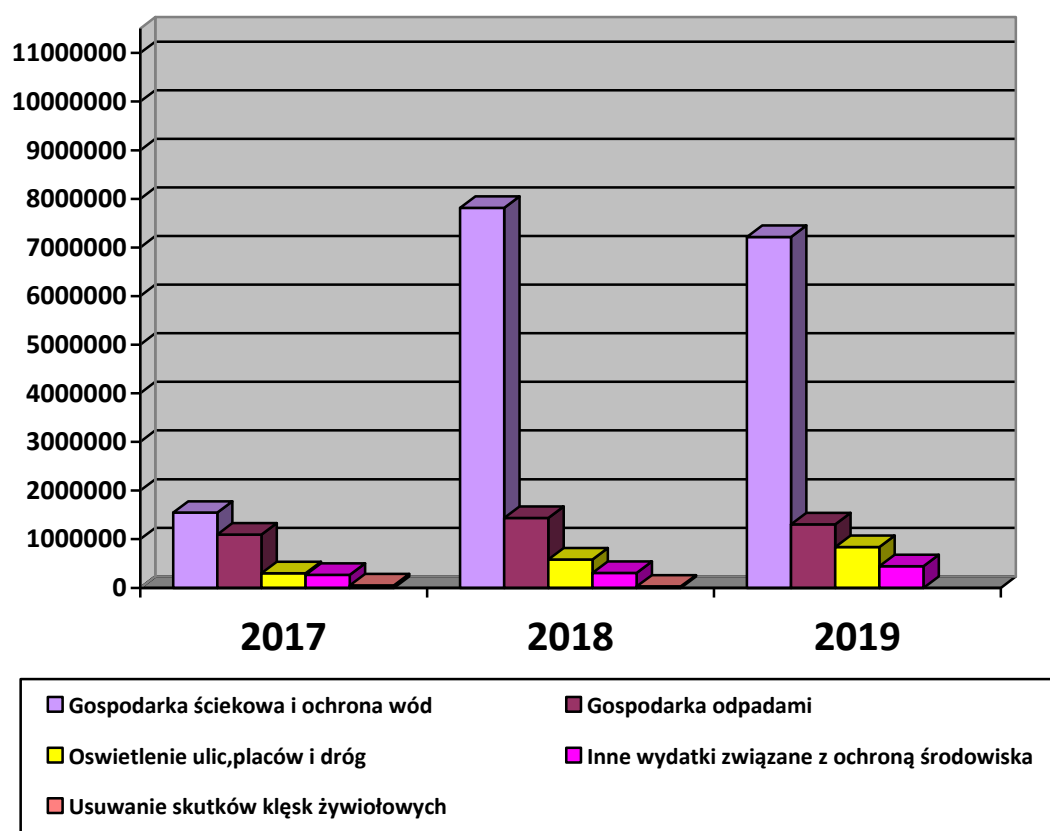

Kwota 840.050,00 zł przeznaczona jest na oświetlenie ulic, w tym na rozbudowę oświetlenia ulicznego 370.000,00 zł. Na pozostałe zadania bieżące w zakresie ochrony środowiska i gospodarki komunalnej oraz organizację prac publicznych i interwencyjnych przeznaczona jest kwota 446.750,00 zł.

W 2017 roku wydatki w dziale gospodarka komunalna i ochrona środowiska wyniosły 3.256.613,14 zł. W ramach powyższych środków na wydatki inwestycyjne w zakresie gospodarki ściekowej przeznaczono kwotę 1.130.786,02 zł, w tym na dotację celową w zakresie dofinansowania przydomowych oczyszczalni ścieków 4.000,00 zł. Na rozbudowę oświetlenia ulicznego w 2017 roku wydatkowano 49.379,13 zł.

W 2018 w tym dziale wydatkowano kwotę 10.170.188,55 zł. W ramach powyższych środków na inwestycje w zakresie gospodarki ściekowej przeznaczono 7.370.105,35 zł. Na dotację celową w zakresie dofinansowania przydomowych oczyszczalni ścieków 7.823,70 zł oraz dofinansowania wymiany pieców CO 40.000,00 zł. Na rozbudowę oświetlenia ulicznego w 2018 roku wydatkowano 339.053,28 zł.

Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w latach 2017-2019

DROGI

Równie ważnym zadaniem jest utrzymanie dróg. Planowane wydatki na drogi w 2019 roku wynoszą 6.757.024,00 zł. Stanowi to 12,57 % ogólnych środków przeznaczonych na wydatki. Kwota ta wydatkowana jest na:

- lokalny transport zbiorowy – 250.000,00 zł,
- drogi wojewódzkie - 82.000,00 zł,
- drogi powiatowe - 792.481,00 zł,
- drogi gminne - 5.632.543,00 zł.

W 2019 roku z budżetu gminy przewidywane jest udzielenie pomocy finansowej dla Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu w wysokości 62.000,00 zł z przeznaczeniem na zakończenie wykupu gruntów przeznaczonych pod wybudowaną w 2016 roku ścieżkę pieszo-rowerową Wojnowo- Mochle. Przewidywane jest również udzielenie pomocy rzeczowej

w postaci opracowania dokumentacji na budowę chodnika przy drodze wojewódzkiej nr 244 na odcinku Mochle – Mochelek, na ten cel przeznaczona jest kwota 20.000,00 zł.

Począwszy od 2018 roku w zakresie utrzymania dróg powiatowych przebiegających przez teren Gminy Sicienko, zgodnie z zawartym porozumieniem Gmina zajmuje się tylko zimowym utrzymaniem tych dróg. Pozostałe zadania związane z bieżącym utrzymaniem tych dróg między innymi remonty, łatanie dziur, wycinka drzew i krzewów, koszenie poboczy, a także realizacja wszelkich prac inwestycyjnych należy do kompetencji Powiatu Bydgoskiego. Na realizację zadania w zakresie zimowego utrzymania dróg powiatowych w 2019 roku gmina otrzymuje dotację ze Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy w wysokości 145.000,00 zł. W 2019 roku przewidywane jest również udzielenie pomocy finansowej Powiatowi Bydgoskiemu w formie dotacji celowej z przeznaczeniem, budowę chodnika w Trzęmętowie i w Sicienku (od ul. Przemysłowej do ul. Polnej), odwodnienie drogi powiatowej w miejscowości Gliszcz oraz opracowanie dokumentacji na budowę chodnika przy drodze powiatowej od drogi krajowej nr 10 do Zielonczyna w łącznej kwocie 647.481,00 zł.

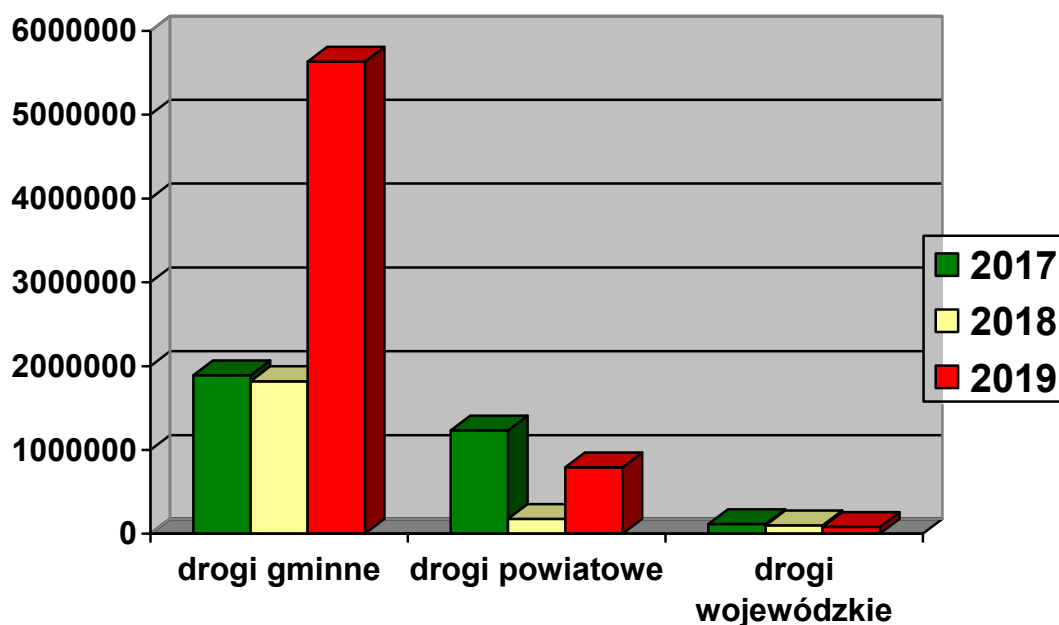
Planowane wydatki na utrzymanie dróg gminnych w 2019 roku wynoszą 5.632.543,00 zł.

Środki te przeznaczone są na bieżące utrzymanie w wysokości 943.910,00 zł natomiast na wydatki inwestycyjne – 4.688.633,00 zł. Wysokość nakładów na ten cel nie uwzględnia wszystkich potrzeb w tym zakresie. Biorąc powyższe pod uwagę czynione są starania w celu pozyskania środków z zewnątrz.

Na zadania w zakresie dróg w 2018 roku wydatkowano 2.097.928,25 zł. W 2017 roku wydatkowano 3.304.464,11 zł.

Wydatki na drogi w latach 2017 – 2019

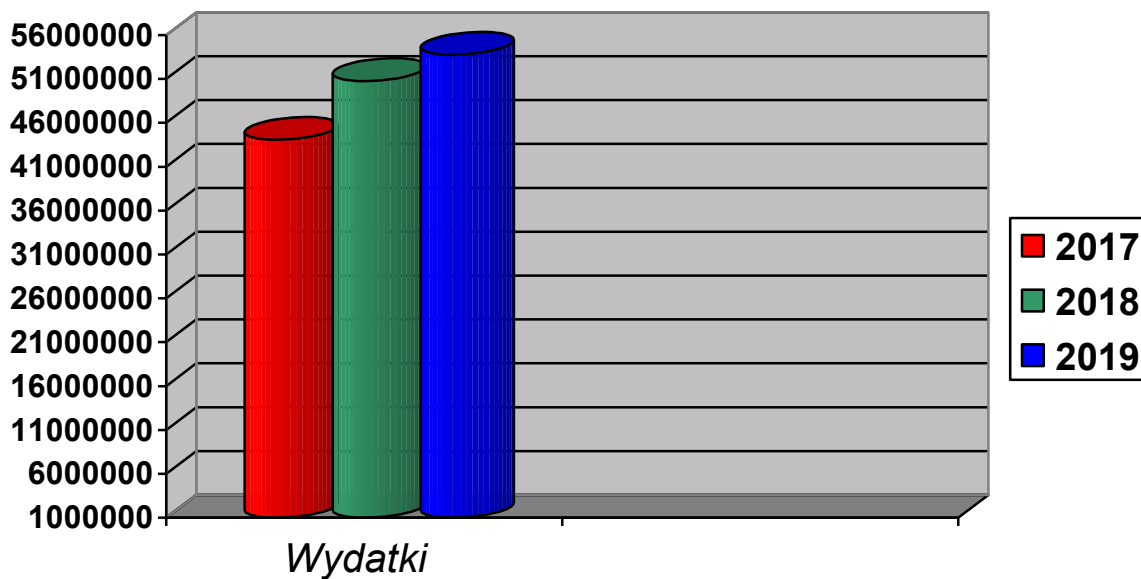

Jak przedstawiają się wydatki gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca?

W roku 2017 wydatki ogółem wynosiły 44.074.052,59 zł, w roku 2018 - 50.769.605,04 zł i były o 15,19 % wyższe od wydatków w roku poprzednim. Planowane wydatki na 2019 rok wynoszą 53.772.436,39 zł i są o 5,91 % wyższe od wydatków poniesionych w roku poprzednim.

Wydatki Gminy w latach 2017 –2019.

<u>Rok</u>	<u>Kwota</u>
2017	44.074.052,59
2018	50.769.605,04
2019	53.772.435,39

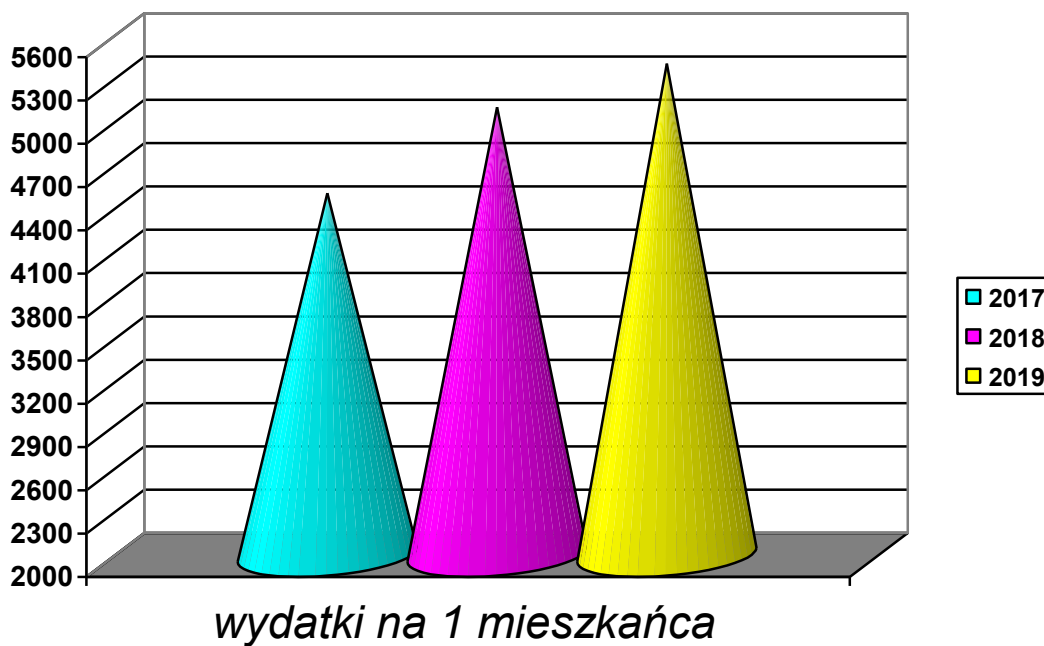

Na dzień 31 grudnia 2017 roku liczba mieszkańców Gminy Sienko wynosiła 9.782 osoby, na dzień 31 grudnia 2018 roku - 9.952 osoby.

W związku z tym wydatki na 1 mieszkańca gminy wynosiły:

- w roku 2017 - 4.505,63 zł
- w roku 2018 - 5.101,45 zł
- w roku 2019 (wydatki szacunkowe według liczby mieszkańców na 31.12.2018, która wynosi 9.952) – 5.403,18 zł

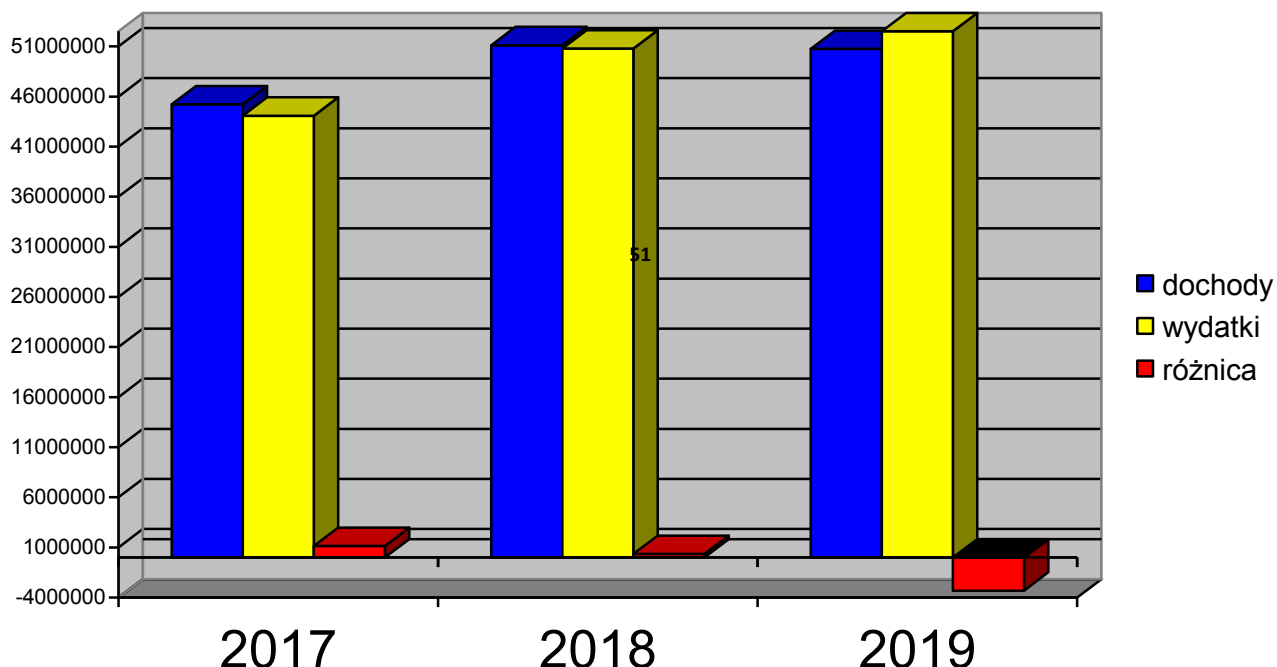
Wydatki na jednego mieszkańca w latach 2017-2019

BUDŻET GMINY SICIENKO W LATACH 2017-2019

Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Dochody	45.207.147,35	51.112.493,85	50.753.991,98
Wydatki	44.074.052,59	50.769.605,04	53.772.435,39
Różnica(+ nadwyżka; - deficyt)	+1.133.094,76	+342.888,81	-3.018.443,41
Źródło pokrycia deficytu			Wolne środki z lat ubiegłych, nadwyżka z roku poprzedniego

Budżet gminy w latach 2017- 2019

Z przedstawionych danych wynika, że zarówno w 2017 jak i 2018 roku osiągnięte dochody były wyższe od poniesionych wydatków, co oznacza, że budżet w tych latach zamknął się nadwyżką budżetową. Ze względu na fakt, że w 2019 roku planowane

dochody są niższe niż wydatki przewidywany deficyt pokryty zostanie z wolnych środków z lat ubiegłych oraz nadwyżki z poprzednich lat.

Obok dochodów i wydatków występują jeszcze przychody i rozchody.

Przychody są to kredyty i pożyczki, które zostaną pobrane po to, aby sfinansować większe od planowanych dochodów wydatki, spłacić kredyty i pożyczki zaciągnięte w latach wcześniejszych oraz wolne środki z lat ubiegłych. W 2019 roku planowane przychody wynoszą 5.697.408,41 zł. Kwotę tą stanowią wolne środki z lat ubiegłych w wysokości 1.323.981,04 zł, nadwyżka budżetowa z lat poprzednich w kwocie 1.694.462,37 zł oraz kredyt bankowy 2.678.965,00 zł.

Rozchody to środki przeznaczone na spłatę kredytów i pożyczek zaciągniętych w latach poprzednich oraz udzielenie pożyczki. W 2019 roku łączna wysokość rat przypadających do spłaty wynosi 2.678.965,00 zł. Na ich spłatę przeznaczone są planowane przychody.

W budżecie musi być zachowana zasada

dochody + przychody = wydatki + rozchody

50.753.991,98+5.697.408,41 = 53.772.435,39+2.678.965,00

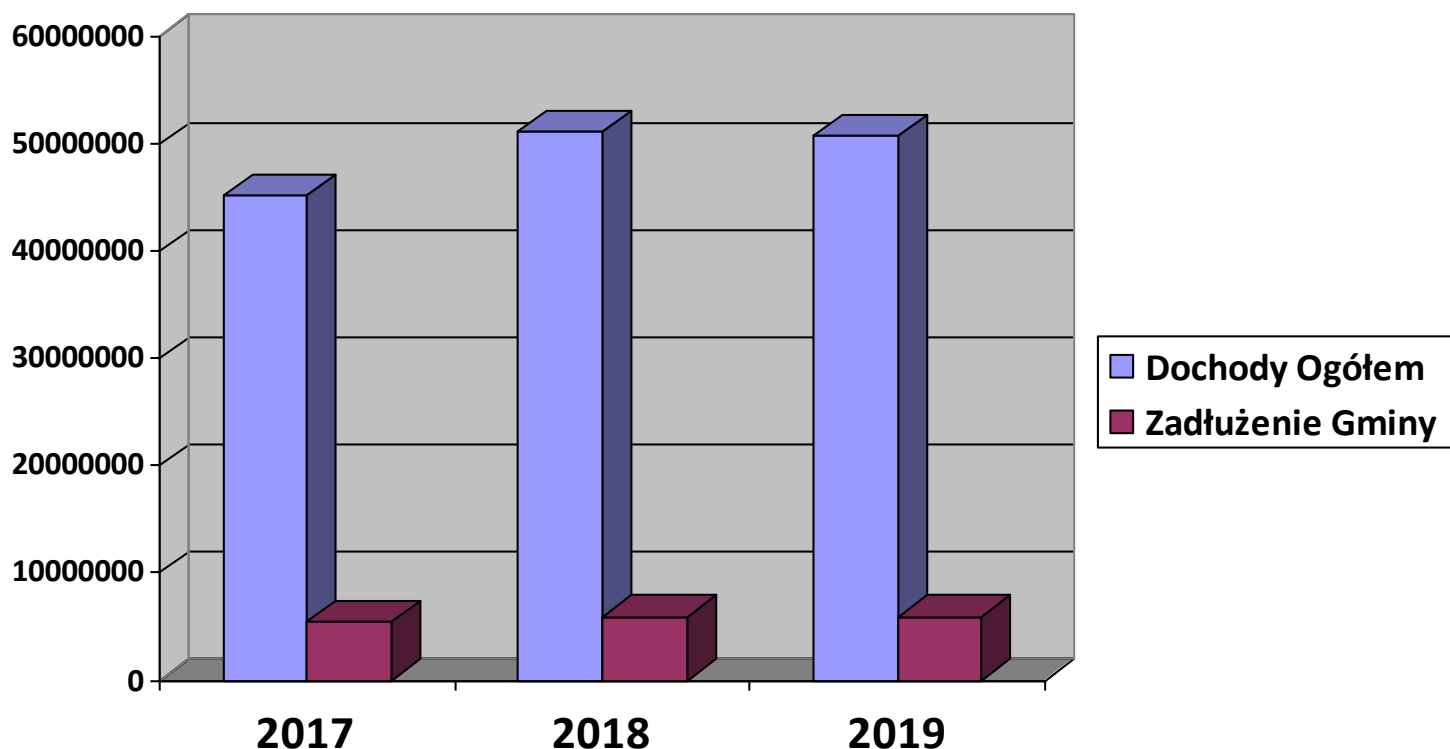
Jak wynika z powyższego suma planowanych dochodów oraz przychodów jest równa sumie planowanych wydatków i rozchodów, co oznacza zachowanie równowagi budżetowej.

6. JAKIE GMINA SICIENKO POSIADA ZADŁUŻENIE?

Na realizację niezbędnych zadań gmina zaciągnęła kredyty i pożyczki. Przeznaczone były one na realizację zadań inwestycyjnych oraz spłatę zadłużenia. Planowana kwota długu Gminy Sicienko na koniec 2019 roku wynosi 5.913.765,00 zł, co stanowi 11,650 % przewidywanych dochodów. Na dzień 31 grudnia 2018 roku zadłużenie gminy wynosiło 5.913.765,00 zł, tj. 11,57% osiągniętych dochodów. Natomiast na koniec roku 2017 zadłużenie gminy wynosiło 5.416.534,97 zł, czyli 11,98 % osiągniętych dochodów.

Począwszy od roku 2014 zgodnie z ustawą o finansach publicznych z dnia 27.08.2009 roku każda gmina posiada własny indywidualny dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań. Wskaźnik ten uzależniony jest od wysokości dochodów oraz nadwyżki operacyjnej (różnicy pomiędzy dochodami bieżącymi i wydatkami bieżącymi). Na 2019 rok indywidualny wskaźnik Gminy Sienko z uwzględnieniem wyłączeń ustawowych wynosi 11,74 %, podczas gdy na spłatę przeznaczony jest 4,74 % planowanych dochodów bieżących i dochodów ze sprzedaży mienia powiększonych o nadwyżkę z lat ubiegłych oraz wolne środki. Należy zaznaczyć, że zgodnie z przyjętą Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy Sienko na lata 2019-2024 indywidualny dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań systematycznie rośnie i zawsze jest znacznie wyższy od wskaźnika planowanej łącznej spłaty zobowiązań wynikających z zaciąganych przez Gminę Sienko kredytów i pożyczek. Najwyższy roczny wskaźnik planowanej spłaty w okresie obowiązywania Wieloletniej prognozy finansowej wynosi 4,74 %. Tak więc Gmina Sienko nie nadużywa uprawnień do zaciągania zobowiązań.

ZADŁUŻENIE GMINNY W LATACH 2017-2019 W STOSUNKU DO DOCHODÓW

7. JAKIE ŚRODKI GMINA SICIENKO WYDAJE NA INWESTYCJE ?

W budżecie gminy na 2019 rok, według stanu na 30 kwietnia 2019 roku, na wydatki majątkowe planowane są środki w wysokości 13.988.496,00 zł. Kwota ta stanowi 26,01 % wydatków ogółem. Środki na realizację inwestycji pochodzą z dochodów własnych gminy w wysokości 8.855.681,00 zł, dotacji ze środków unijnych w wysokości 3.635.382,00 zł oraz dotacji celowej z budżetu państwa w ramach Programu Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej na lata 2016-2019 w kwocie 1.497.433,00 zł.

Zadania inwestycyjne planowane do realizacji w roku 2019:

1. W zakresie poprawy jakości zaopatrzenia w wodę planowana jest rozbudowa wodociągu w Osówcu i Trzemiętowie. Przewidywane jest również wypracowanie najlepszego rozwiązania podniesienia ciśnienia wody na odcinku sieci Mochle – Nowa Ruda i opracowanie w tym zakresie niezbędnej dokumentacji.

Na realizację tych zadań z dochodów własnych gminy zostanie przekazana dotacja celowa w łącznej kwocie 115.000,00 zł dla Zakładu Komunalnego, który będzie inwestorem.

2. Na zakończenie w bieżącym roku wykupu gruntów pod wybudowaną w 2016 roku ścieżką pieszo rowerową na odcinku drogi wojewódzkiej nr 244 Wojnowo - Mochle. z dochodów własnych Gminy Sicienko zaplanowano środki w wysokości 62.000,00 zł, które stanowią będą pomoc finansową w formie dotacji celowej dla Województwa Kujawsko – Pomorskiego .

3. Udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej w 2019 roku planowane jest również na rzecz Powiatu Bydgoskiego. Na budowę chodnika w Trzemiętowie wzdłuż drogi powiatowej Krukówko-Witoldowo 1909 C od skrzyżowania z drogą gminną Trzemiętowo- Gogolinek (G50330C) do drogi powiatowej Prosperowo- Wojnowo (1527C) przewidywane są środki w wysokości

197.481,00 zł, natomiast na budowę chodnika w Sicienku wzdłuż drogi powiatowej ul. Mrotecka na odcinku od ul. Przemysłowej do ul. Polne zaplanowana została kwota 180.000,00 zł. Przewidywane jest również dofinansowanie w formie dotacji celowej prac związanych z budową kanalizacji deszczowej w drodze powiatowej Krukówko – Witoldowo 1909C w miejscowości Gliszcz. Na ten cel z budżetu Gminy Sicienko przeznaczone jest 250.000,00 zł. Natomiast na opracowanie dokumentacji na budowę chodnika w Zielonczynie wzdłuż drogi powiatowej od cmentarza do drogi krajowej nr 10 przewidywana jest pomoc finansowa w kwocie 20.000,00 zł.

4. Przebudowa drogi gminnej G50313C Dąbrówka Nowa – Osówiec. W ramach tego zadania przewidywany jest wykonanie nowej nawierzchni. Na powyższy cel w 2019 roku przeznaczono środki w wysokości 2.891.364,46 zł. Na dofinansowanie tej inwestycji pozyskano środki z Programu Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej na lata 2016-2019. W kwocie 1.497.433,00 zł. Pozostałe środki pochodzą z budżetu gminy.
-
5. Przebudowa drogi gminnej Osówiec Wybudowanie - utwardzenie ul. Poziomkowej, Jagodowej i Malinowej. W 2019 roku przewidywany jest wykup gruntów niezbędnych na poszerzenie tych ulic. Na powyższy cel w budżecie gminy przewidywane są środki w wysokości 100.000,00 zł.
  6. Na budowę drogi gminnej w Mochlu (działka nr 176 oraz części działek nr 190 i 219) z budżetu gminy planowana jest kwota 846.600,00 zł. W 2019 roku przewidywane są prace związane z wykonaniem nowej nawierzchni.
  7. Na opracowanie dokumentacji na rozbudowę drogi w Szczutkach planowana jest kwota 20.000,00 zł.
  8. W 2019 roku przewidywane jest wykonanie dokumentacji na przebudowę drogi w Słupowie na odcinku od posesji nr 33 do 41. Na powyższy cel zabezpieczono w budżecie gminy kwotę 20.000,00 zł. Zadanie to zostało wskazane do realizacji w ramach wyodrębnionego Funduszu sołeckiego.
  9. Na opracowanie dokumentacji na budowę drogi gminnej 051159C w Teresinie przewidywane są środki w wysokości 15.000,00 zł. Zadanie to zostało wskazane do realizacji w ramach wyodrębnionego Funduszu sołeckiego.
  10. Na budowę drogi gminnej w Pawlówku –ul. Mała Góra z budżetu gminy planowana jest kwota 530.000,00 zł. W 2019 roku przewidywane są prace związane z wykonaniem nowej nawierzchni.

11. Na wydatki związane z rozbudową ulic w Sicienku w 2019 roku przeznaczone są środki w łącznej wysokości 244.100,00 zł. Środki te przeznaczone są na budowę ul. Stawowej w wysokości 210.000,00 zł, opracowanie dokumentacji na budowę ul. Grabowej w kwocie 24.100,00 zł. Zadania te zostały wskazane do realizacji w ramach wyodrębnionego Funduszu sołeckiego. Ponadto na opracowanie dokumentacji na budowę drogi stanowiącej połączenie ul. Mroteckiej z ul. Lipową, w celu wygospodarowania nowych miejsc parkingowych przeznaczona jest kwota 10.000,00 zł.
12. Na opracowanie dokumentacji na rozbudowę drogi w Wojnowie działka 22/2 planowana jest kwota 32.000,00 zł. Zadanie to zostało wskazane do realizacji w ramach wyodrębnionego Funduszu sołeckiego.
13. Na opracowanie dokumentacji projektowej na rozbudowę drogi gminnej w Trzcińcu planowana jest z budżetu gminy kwota 40.000,00 zł.
14. W 2019 roku planowane jest opracowanie dokumentacji na rozbudowę drogi gminnej G50333C Sicienko- Dąbrówka Nowa. Na ten cel w budżecie gminy zabezpieczono 90.000,00 zł.
15. Na wykup dróg powstałych w wyniku podziału działek rolnych ze środków własnych budżetu gminy w 2019 roku zaplanowano środki w wysokości 30.000,00 zł.
16. W 2019 roku przewidywane jest opracowanie dokumentacji na budowę plaży gminnej w Wierzchucinku. Na powyższy cel zaplanowano kwotę 15.000,00 zł.
17. Na zakup nieruchomości przeznaczonych na cele publiczne planowana, w tym na potrzeby urządzenia targowiska planowana jest łączna kwota 200.000,00 zł.
18. W 2019 roku przewidywane jest wykonanie prac związanych z modernizacją budynku siedziby Gminy w Sicienku. Na powyższy cel zabezpieczono kwotę 50.000,00 zł.
19. Na dokończenie prac związanych z opracowaniem dokumentacji na kompleksową modernizacji energetycznej budynku Urzędu Gminy w Sicienku przewidywana jest kwota 25.000,00 zł. Zadanie to przewidywane jest do realizacji w latach następnych przy dofinansowaniu ze środków unijnych pozyskanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko Pomorskiego w ramach kwoty dedykowanej Zintegrowanym Inwestycjom Terytorialnym Bydgosko – Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego.
20. W ramach działań zmierzających do poprawy warunków nauki w 2019 roku przewidywane jest opracowanie dokumentacji na renowację elewacji budynku Szkoły

Podstawowej w Kruszynie. Na powyższy cel zaplanowano środki w wysokości 20.000,00 zł. Zadanie to zostało wskazane do realizacji w ramach wyodrębnionego Funduszu sołeckiego.

21. W 2018 roku planowane wykonanie prac związanych wykonaniem instalacji odprowadzenia ścieków z budynku Szkoły Podstawowej w Kruszynie. Na powyższy cel zabezpieczone zostały środki w wysokości 170.000,00 zł.

22. Na przystosowanie budynków Szkoły Podstawowej w Wojnowie dla potrzeb oddziałów przedszkolnych zabezpieczono w budżecie gminy kwotę 235.000,00 zł.

23. Na budowę i rozbudowę placów zabaw w miejscowościach Osówek, Sicienko i Wojnowo ze środków własnych budżetu gminy zabezpieczono kwotę 50.000,00 zł.

24. W ramach działań zmierzających do ochrony środowiska przewidywana jest rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy. W 2017 roku rozpoczęła się inwestycja pn. „Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Gminie Sicienko”, której zakończenie przewidywane jest w 2021 roku. Na realizację tego przedsięwzięcia Gmina Sicienko uzyskała wsparcie ze środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Łączna kwota dofinansowania całego przedsięwzięcia zgodnie z zawartą umową wynosi 11.490.521,04 zł. Środki te przekazywane będą sukcesywnie zgodnie z zaangażowaniem prac. W ramach tego zadania w 2019 roku planowana jest realizacja kolejnych polegającego na budowie sieci kanalizacyjnej w Osówcu. Przewidywane jest również rozpoczęcie kolejnego etapu budowy sieci kanalizacyjnej w Kruszynie. Na powyższy cel w budżecie gminy zaplanowano łącznie kwotę 3.764.155,00 zł. Środki na ten cel pochodzą z dochodów własnych w kwocie 1.351.923,00 zł oraz ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w kwocie 2.412.232,00 zł.

25. W 2019 roku przewidywane jest rozpoczęcie I etapu przebudowy i rozbudowy oczyszczalni ścieków w Wojnowie. Na powyższe cele w budżecie gminy zabezpieczono łącznie kwotę 2.776.227,00zł. Zadanie to finansowane będzie ze środków własnych w kwocie 1.553.077,00 zł oraz ze środków unijnych pozyskanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko Pomorskiego w ramach kwoty dedykowanej Zintegrowanym Inwestycjom Terytorialnym Bydgosko – Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego w wysokości 1.223.150,00 zł.

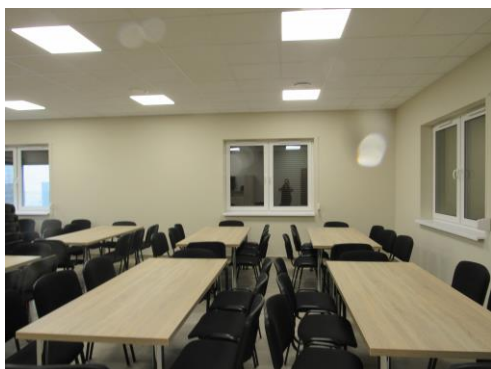
26. W 2019 roku, w ramach programu dofinansowania budowy przydomowych oczyszczalni ścieków i przyłączy ciśnieniowych do kanalizacji sanitarnej, zabezpieczono środki przeznaczone na dotacje celowe dla mieszkańców Gminy w wysokości 6.000,00 zł.

27. Na dofinansowanie wymiany pieców CO o niskiej emisji do powietrza w budżecie gminy zabezpieczono 20.000,00 zł. Wykorzystanie tych środków na ten cel uzależnione jest od pozyskania środków zewnętrznych. W przypadku braku takiego dofinansowania zostaną one przesunięte na dotacje celowe w ramach programu dofinansowania budowy przydomowych oczyszczalni ścieków i przyłączy ciśnieniowych do kanalizacji sanitarnej.

28. W 2019 roku planowana jest również kontynuacja prac związanych z budową oświetlenia ulic. Na ten cel z budżetu gminy zabezpieczono kwotę 370.000,00 zł. W ramach tego przewidywane jest zakończenie rozpoczętych w 2018 roku prac oraz realizacja zadań wskazanych do wykonania w ramach Funduszu sołeckiego.

29. W 2019 roku zaplanowano kwotę 40.000,00 zł na zakup samochodu dla potrzeb brygady gospodarczej.

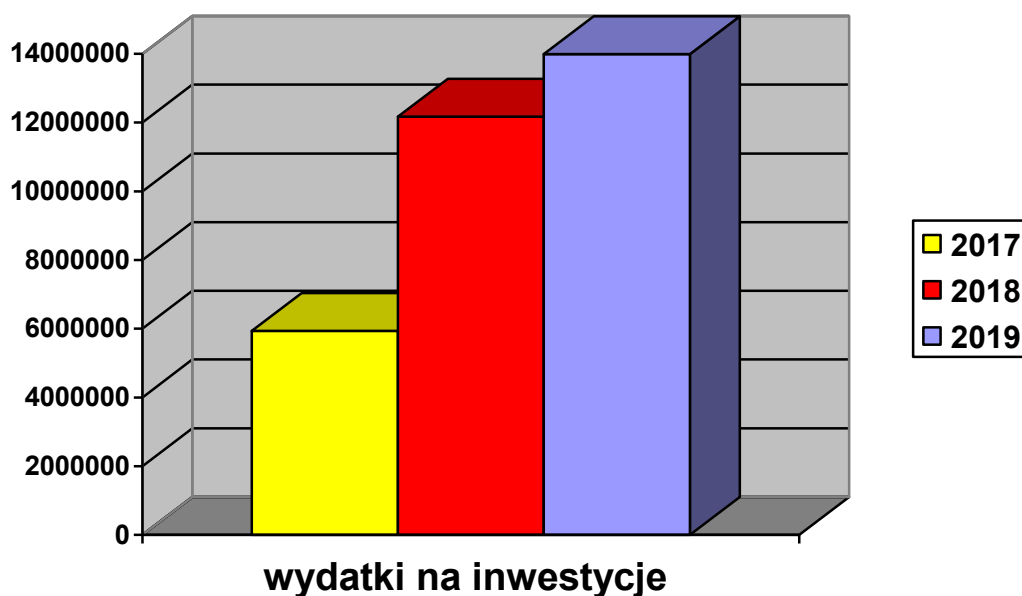
30. W zakresie rozwoju kultury w budżecie gminy w 2019 roku zabezpieczono kwotę 743.000,00 zł. W ramach tych środków przewidywane jest zakończenie budowy wraz z infrastrukturą techniczną świetlicy Wiejskiej w Teresinie.

Wydatki na inwestycje w 2017 roku wynosiły 5.939.248,92 zł. Stanowiło to 13,48 % wydatków ogółem. W roku 2018– 12.173.107,77 zł, tj. 23,98 % poniesionych wydatków.

Wysokość nakładów inwestycyjnych w znacznym stopniu uzależniona jest od kwoty pozyskanych środków z zewnątrz. Począwszy od 2017 roku rozpoczęła się realizacja inwestycji dofinansowanych w ramach tej perspektywy. Znaczący wzrost nakładów inwestycyjnych w Gminie Sicienko nastąpił w 2018 roku. Wynika to z pozyskanych środków unijnych na ten cel zgodnie z zawartymi umowami o dofinansowanie, zadań w zakresie budowy kanalizacji oraz kompleksowej modernizacji energetycznej budynków szkolnych. Ponadto w 2019 roku na realizację zadań inwestycyjnych w zakresie budowy drogi Osowiec Dąbrówka nowa przewidywane są środki pozyskane z Programu Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej na lata 2016-2019.

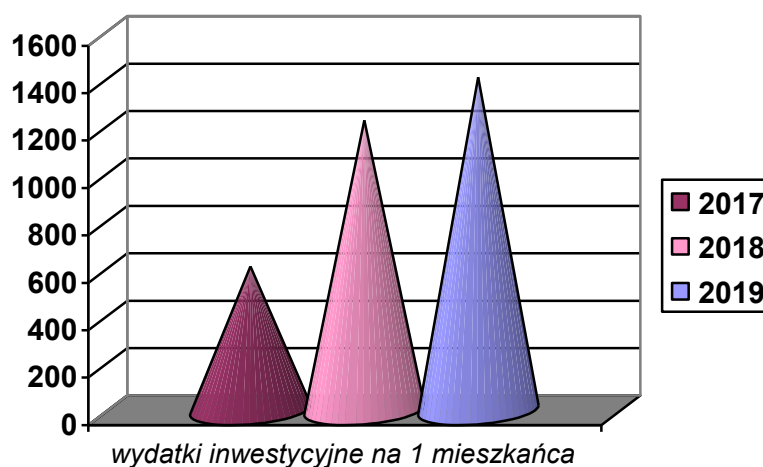
Wydatki na inwestycje Gminy Sicienko w latach 2017 – 2019

Wydatki na inwestycje w przeliczeniu na 1 mieszkańca w poszczególnych latach wynosiły:

- w roku 2017 – 607,16 zł,
- w roku 2018 – 1.223,18 zł,
- w roku 2019 (szacowane wydatki na inwestycje wg. Liczby mieszkańców na 31.12.2018 roku) - 1.405.60 zł.

Wydatki inwestycyjne w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2017-2019

8. JAK W GMINIE SICIENKO WYKORZYSTUJEMY ŚRODKI Z BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ?

Gmina Sicienko, począwszy od programów przedakcesyjnych realizowanych od 2000 roku wykorzystuje możliwości jakie stworzyła dla Polski Unia Europejska w zakresie pozyskiwania środków na realizację ważnych dla wszystkich mieszkańców Gminy projektów. Szczegółowo wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w latach 2000-2011

przedstawione zostały w ubiegłym roku w publikacji „Jak wykorzystujemy środki unijne w Gminie Sicienko”. Zapraszamy do lektury.

W latach 2012-2015 Gmina realizowała projekty z udziałem środków europejskich. Rok 2016 był głównie rokiem końcowych rozliczeń zadań realizowanych w poprzedniej perspektywie. Był to również rok przygotowań Gminy Sicienko do realizacji zadań w ramach nowej perspektywy finansowej przewidywanej na lata 2014-2020. Z chwilą, uruchamiania konkursów Gmina Sicienko systematycznie aplikuje o środki na realizację zadań w zakresie ochrony środowiska, budowy i modernizacji dróg, czy też oświaty, kultury i sportu. Na dofinansowanie planowanych do realizacji zadań w latach 2018 -2021 podpisaliśmy już część umów. Dotyczą one modernizacji energetycznej budynków szkół, rozwoju infrastruktury wodno- kanalizacyjnej Gminy Sicienko, modernizacji oczyszczalni ścieków w Wojnowie, modernizacji Stacji uzdatniania wody w Wojnowie, przebudowy świetlicy w Dąbrówce Nowej.

W 2017 roku uzyskano dochody ze środków unijnych wynikające z przyznanego dofinansowania w kwocie 782.880,59 zł. W 2018 roku z tytułu rozliczeń zadań finansowanych z udziałem środków unijnych do budżetu gminy wpłynęło 6.270.651,84 zł. Ponadto na konto Zakładu Komunalnego z tytułu realizacji zadania inwestycyjnego w zakresie modernizacji SUW Wojnowo w 2018 roku wpłynęła kwota 720.926,88 zł.

W zakresie planowanych w 2019 roku zadań przewidywane wpływy ze środków unijnych wynoszą 3.934.075,94 zł. Przewidywane w tym zakresie dochody wynikają wyłącznie z zawartych już umów. Należy zaznaczyć, że posiadamy gotowe projekty do aplikowania o środki unijne. Z uwagą śledzimy ogłoszenia dotyczące naboru wniosków.

Przedstawiając powyższe dane staraliśmy się Państwu przedstawić je w sposób przejrzysty i jak najbardziej przystępny. Uważamy, że zadania realizowane przez gminę mają znaczący wpływ na jakość życia wszystkich mieszkańców Gminy. Dlatego też powinny być znane wszystkim podatnikom.

Zainteresowanych szczegółowym opisem budżetu i treścią uchwały budżetowej na rok 2018 oraz jej zmianami zapraszamy na naszą stronę internetową: www.bip.sicienko.pl
Zapraszamy również do zapoznania się z działalnością Gminy na stronie internetowej Urzędu Gminy w Sicienku www.sicienko.pl

Obsługę bankową budżetu wykonuje bank wybrany przez Radę Gminy Sicienko: Bank Spółdzielczy w Bydgoszczy Oddział Sicienko, wyłoniony w drodze przetargu.

Numery rachunków bankowych Gminy Sicienko:

Rachunek budżetu 96 8142 0007 0100 0127 2000 0175;

Rachunek dochodów 70 8142 1046 0000 0127 2000 0007

NIP 554 265 76 09

REGON 092350694

Czekamy również na Państwa uwagi i opinie, które można nadsyłać na adres: Urząd Gminy Sicienko, ul. Mrotecka 9, 86-014 Sicienko lub adres poczty elektronicznej: gmina@sicienko.pl.